

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Právní, účetní a daňová úprava a financování občanských sdružení a spolků

Legislative, Accounting and Tax Regulation and Funding of Civic Associations and Societies

Student: Petra Macháčová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Petra Macháčová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Právní, účetní a daňová úprava a financování občanských sdružení a spolků**
Legislative, Accounting and Tax Regulation and Funding of Civic Associations and Societies

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Právní úprava, účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků
 3. Financování občanských sdružení a spolků
 4. Charakteristika a analýza financování vybrané neziskové organizace
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace) – 187 postupů účtování*. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 344 s. ISBN 978-80-7263-728-7.
URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014
Datum odevzdání: 07.05.2015

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně, kromě příloh č.
1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18 a příloh č. 7, 8 a 9, které jsem doplnila.“

V Ostravě 7. 5. 2015

.....Macháčová.....

Petra Macháčová

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Právní úprava, účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků	6
2.1	Právní úprava občanských sdružení a spolků	6
2.1.1	Vymezení neziskových organizací	6
2.1.2	Nový občanský zákoník	8
2.1.3	Veřejné rejstříky právnických osob.....	10
2.1.4	Občanské sdružení.....	11
2.1.5	Spolek.....	15
2.2	Účetnictví občanského sdružení a spolku.....	19
2.2.1	Účetní soustavy a rozsah vedení účetnictví.....	19
2.2.2	Vnitřní předpisy upravující účetnictví.....	21
2.2.3	Účetní závěrka.....	22
2.2.4	Výroční zpráva	23
2.2.5	Audit.....	23
2.3	Zdaňování občanského sdružení a spolku	24
2.3.1	Daň z příjmů.....	24
2.3.2	Daň silniční	26
2.3.3	Daň z přidané hodnoty	27
3	Financování občanských sdružení a spolků	28
3.1	Vlastní zdroje.....	28
3.2	Cizí zdroje.....	30
3.3	Potencionální zdroje	31
3.4	Fundraising	36
4	Charakteristika a analýza financování vybrané neziskové organizace	37
4.1	Základní informace.....	37
4.2	Vznik, historie a současnost	37

4.3	Právní úprava	39
4.4	Analýza financování	42
4.4.1	Charakteristika příjmů ASH – DOM	42
4.4.2	Charakteristika výdajů ASH – DOM	44
4.4.3	Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2010	46
4.4.4	Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2011	47
4.4.5	Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2012	48
4.4.6	Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2013	49
4.4.7	Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2014	50
4.4.8	Výsledky hospodaření ASH - DOM	51
4.4.9	Zhodnocení financování ASH - DOM	51
4.5	Účetnictví a daně ASH -DOM.....	53
5	Závěr	55
	Seznam použité literatury.....	57
	Seznam zkratk	60
	Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Neziskové organizace zastávají v každé společnosti významné postavení. Nejsou jen poskytovateli určitého spektra služeb, které nedokáže zajistit trh nebo stát prostřednictvím veřejného sektoru, jsou také indikátorem rozvinutosti občanské společnosti, často jsou hybateli veřejného mínění a iniciátory společenských změn. Skutečná občanská společnost se totiž vytváří skrze partnerství komerční a veřejně prospěšné sféry. [17]

Motivací autora, pro výběr tématu problematiky neziskových organizací, je celkový zájem o danou problematiku a také aktivní členství v neziskových organizacích na základně dobrovolnictví.

Hlavním cílem bakalářské práce je obecně představit neziskové organizace z právního pohledu, účetnictví, daní a financování a vše následně prakticky přiblížit na vybrané neziskové organizaci. Dále co nejvíce usnadnit vybrané neziskové organizaci s přechodem od občanského sdružení na spolek kvůli novému občanskému zákoníku a nakonec provést analýzu financování spolku v letech 2010 – 2014.

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol, z nichž první je *úvod* a poslední *závěr*. *Druhá kapitola* je věnována právní úpravě, účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků. Právní úprava je věnována novému občanskému zákoníku, který vstoupil v účinnost 1. 1. 2014 a s ním související změny, včetně uvedení rozdílů mezi občanskými sdruženími, které s tímto datem nelze již zakládat, a novými spolky. Podkapitola účetnictví řeší hlavně rozdíl mezi podvojným a jednoduchým účetnictvím, které mají možnost vybrané organizace jako výjimky vést. Podkapitola zdaňování řeší specifika daní, s kterými se neziskové organizace potýkají. *Třetí kapitola* uvádí možnosti získání zdrojů pro činnost a celkové fungování neziskových organizací. Tyto možnosti jsou rozděleny do čtyř podkapitol. *Čtvrtá kapitola* je věnována Amatérskému sdružení hudebníků – dechový orchestr mladých z obce Jistebník. Po představení spolku je řešena současná právní úprava a navrženy postupy, které by měl spolek podle nového občanského zákoníku vykovat. Nakonec následuje analýza příjmů a výdajů spolku v letech 2010 – 2014.

Mezi použité metody při zpracování této práce patří hlavně komparace, analýza, syntéza, metoda popisná a statistická a grafické zpracování dat.

2 Právní úprava, účetnictví a zdaňování občanských sdružení a spolků

„Abychom zbohatli materiálně, musíme nejprve zbohatnout v mysli.“ Tento citát od neznámého autora mluví za vše, neboť zdůrazňuje, proč vlastně vznikají a existují neziskové organizace ve veřejném sektoru.

2.1 Právní úprava občanských sdružení a spolků

I přes nesporně pozitivní efekty, které neziskové organizace přinášejí společnosti a ekonomice, nemají mnohdy své zcela jasné místo v právním řádu. Česká republika není v tomto ohledu výjimkou, ani u nás totiž nenajdeme přesnou definici neziskové organizace v žádném právním předpisu. Definice či pojetí neziskových organizací se liší podle potřeby tvůrce dělení či definice. Existuje tak velké a široké spektrum různých definic, výčtů, které se různými způsoby překrývají. Obecně však označuje takovou organizaci, která vznikla za účelem vykonávání veřejně prospěšné činnosti, nikoliv za účelem dosahování zisku. To však neznemožňuje, aby i neziskové organizace v rámci svých činností dosahovaly zisku. Vytvořený zisk musí však vrátit zpět do svých hlavních činností, která tvoří jejich poslání.

Nepřehlednost v oblasti neziskových organizací je dána také velkou mírou difference, která existuje mezi jednotlivými typy neziskových organizací. Odlišují se totiž nejen právním vymezením, ale také šíří, nebo naopak těsností vymezení prostoru, ve kterém se mohou pohybovat a samostatně o sobě rozhodovat, ale také způsobem financování či vlastním managementem. [1]

2.1.1 Vymezení neziskových organizací

Velice často se neziskové organizace rozdělují na **státní** a **nestátní** neboli nevládní (mimovládní) organizace. Tato označení mají vyjadřovat odluku od státu nebo vlády (včetně regionálních úrovní) coby zřizovatele či iniciátora vzniku takové organizace. V zahraničí je používán spíše pojem nevládní v ekvivalentu non – governmental organization.

Z kontextu vyplývá, že státní neziskové organizace zřizuje hlavně stát, kraje nebo obce. Jedná se především o **organizační složky státu** a **příspěvkové organizace**, které tyto instituce

zřizují a převážně zabezpečují výkon státní správy nebo zajištění dalších veřejných služeb, typicky zdravotních a sociálních služeb nebo školství.

Nestátní neziskové organizace, znamenající soukromé organizace, jsou zřizovány zdola občany jako formální i neformální organizace a mají charakter právnických osob. Jejich existence často vychází z principu samořízení společnosti a schopnosti vzájemného usměrňování jednání společenství lidí. Z toho vyplývá i alternativní označení „**nezávislý sektor**“, kdy je upozorňováno na to, že organizace v něm působící fungují nezávisle na vládě. Další možností označení je „**dobrovolný sektor**“ v případě, že chceme zdůraznit dobrovolnost působení v tomto sektoru. Na propojenost neziskových organizací s občanskou společností poukazuje označení „**občanský sektor**“. [1]

V České republice existují zejména tyto NNO:

- **spolek** podle § 214 – § 302 zákona č. 89/2012 Sb.,
- **nadace** podle § 306 – § 393 č. 89/2012 Sb.,
- **nadační fond** podle § 394 – § 401 č. 89/2012 Sb.,
- **ústav** podle § 402 – § 418 č. 89/2012 Sb.,
- **obecně prospěšná společnost** podle zákona č. 248/1995 Sb.,
- registrovaná **církev** nebo **náboženská společnost** nebo jimi zřízená tzv. církevní právnická osoba podle zákona č. 3/2002 Sb.,

V Tab. 2.1 je znázorněn počet nestátních neziskových organizací od roku 2000 do roku 2013. Z tabulky je samozřejmé, že nestátním neziskovým organizacím podle počtu vládly občanská sdružení, o kterých je možné se více dozvědět v kapitole 2.1.4. Nejvíce občanských sdružení bylo zaznamenáno v roce 2013 a to počtem 84 400. Také si lze v této tabulce všimnout téměř dvojnásobného nárůstu počtu organizací v daných letech, s výjimkou evidovaných právnických osob.

Tab. 2.1 Statistika počtu NNO v letech 2000 – 2013

Nestátní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby
2000	42 302	282	735	557	
2001	47 101	299	784	701	
2002	49 108	330	825	762	4 785
2003	50 997	350	859	884	4 946
2004	53 306	362	898	1 038	4 927
2005	54 963	368	925	1 158	4 605
2006	58 347	380	992	1 317	4 464
2007	61 802	390	1 048	1 486	4 446
2008	65 386	411	1 095	1 658	4 399
2009	68 631	429	1 168	1 813	4 347
2010	72 111	449	1 205	1 958	4 352
2011	75 627	455	1 269	2 126	4 366
2012	79 002	460	1 331	2 299	4 365
2013	84 400	500	1 323	2 571	4 176

Zdroj: Příloha č. 1, vlastní zpracování

2.1.2 Nový občanský zákoník

V dubnu roku 2012 byl ve Sbírce zákonů České republiky vyhlášen dlouho očekávaný a dlouho diskutovaný **zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník** (dále jen NOZ). Dne 1. 1. 2014 nabyl tento zákon účinnosti a zároveň nahradil zákon č. 40/1964 Sb., (občanský zákoník) a také řadu dalších zákonů například zákon o rodině, zákon o sdružování občanů, zákon o nadacích a nadačních fondech, zákon o nájmu a podnájmu nebytových prostor atd.). Současně s ním vstoupil v účinnost **zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích**, který nahradil zákon č. 513/1991 Sb., (obchodní zákoník). Účelem nového zákona (NOZ) je sjednotit většinu právní úpravy soukromého práva do jednoho předpisu a tuto právní úpravu zmodernizovat tak, aby vyhovovala požadavkům soudobé moderní společnosti.

Jak již bylo řečeno, nový občanský zákoník vstoupil v účinnost dne 1. 1. 2014. Od tohoto okamžiku se všechny nové právní vztahy řídí novou právní úpravou. Jak bude NOZ ovlivňovat právní vztahy, které vznikly před jeho účinností, je upraveno v tzv. přechodných ustanoveních zákona. Každý nový právní předpis totiž musí obsahovat ustanovení, kterými upraví situace, kdy se stará právní úprava dostává do konfliktu s tou novou. V NOZ nalezneme

samostatný oddíl přechodných ustanovení, který se věnuje otázce právnických osob (§ 3041 – § 3053). Tento oddíl obsahuje jednak ustanovení, která se vztahují na všechny právnické osoby obecně (§ 3041 - § 3044), a také věnuje zvláštní pozornost jednotlivým právním formám, které nalezneme ve staré úpravě. [16]

Výše uvedené se pochopitelně týká i neziskového sektoru. NOZ nově obsahuje právní úpravu určitých právních forem organizací a nespolehá tedy již na samostatné zákony, jako tomu bylo doposud. Již existující NNO se tedy musí řídit nejen obecnými ustanoveními NOZ o právnických osobách, ale také zvláštní právní úpravou jednotlivých právních forem. Z 3081 paragrafů NOZ se tedy neziskových organizací týkají:

- § 118 - § 209 – obecná ustanovení o právnických osobách,
- § 210 - § 213 – obecná úprava o korporacích,
- § 214 - § 302 – právní úprava Spolků,
- § 303 - § 305 – obecná úprava o fundacích,
- § 306 - § 393 – právní úprava Nadací,
- § 394 - § 401 – právní úprava Nadačních fondů,
- § 402 - § 418 – právní úprava Ústavů,
- § 3041 - § 3053 – přechodná ustanovení týkající se právnických osob.

Obecná úprava právnických osob

NOZ rozlišuje v souladu se zavedenou odbornou terminologií tři základní typy právnických osob:

- korporace,
- fundace,
- a ústavy.

U **korporací** se jedná o společenství osob, které se sdružují za účelem dosažení určitého společného cíle. Jednotlivé druhy korporací jsou upraveny v NOZ (spolky) a ZOK (obchodní korporace a družstva včetně sociálních družstev). Korporací je rovněž zájmové sdružení právnických osob podle předešlého občanského zákoníku.

U **fundace** jde o účelová sdružení majetku – na rozdíl od korporací, které mají osobní základ, je podstatou fundace majetek, vyčleněný k určitému účelu. V NOZ se nachází dva druhy fundací, a to nadace a nadační fondy.

Ústavy propojují v sobě znaky korporací i fundací. Podle právního řádu se v České Republice vyskytují dva typy ústavů, a to obecně prospěšné společnosti a ústavy. [20]

Veřejná prospěšnost

Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelských právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

Status veřejné prospěšnosti bude udělován pouze na návrh dané právnické osoby a při splnění podmínek stanovených zvláštním zákonem. Předpokládá se, že status veřejné prospěšnosti bude podmínkou přiznání některých daňových úlev a dalších výhod, jejichž rozsah však není dosud znám. Zákon o veřejné prospěšnosti nebyl v roce 2013 přijat a v tuto chvíli tedy úmysl zákonodárců není naplněn. [24]

2.1.3 Veřejné rejstříky právnických osob

V pořadí další změna účinná od 1. 1. 2014 nastala v podobě veřejného rejstříku. Tento rejstřík je zřízen **zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob**. Zapisují se do něho všechny právnické osoby na podobném principu, jako v minulosti do rejstříku obchodního. Pro obchodní korporace nebo obecně prospěšné společnosti to není nic nového, zpozornět musí zejména občanská sdružení, která se doposud registrovala pouze u Ministerstva vnitra. Rejstříky jsou veřejně přístupné, vedou je rejstříkové soudy a zaručují transparentnost neziskového sektoru. Každý tak má možnosti ověřit si, zda osoba, s kterou jedná, skutečně existuje a je způsobilá k právnímu jednání, kde sídlí nebo kdo je oprávněn tuto osobu zastupovat. Zákon podrobně stanovuje, které údaje se do rejstříku zapisují a které listiny je nutné doložit do sbírky listin. Návrh na zápis je možné podat jedině na zvláštní formulář, který je vyhláškou stanoven Ministerstvem spravedlnosti a je zveřejněn zdarma způsobem umožňující dálkový přístup. Veřejným rejstříkem se rozumí:

- **spolkový rejstřík (§ 26 - § 30),**
- **nadační rejstřík (§ 31 - § 34),**
- **rejstřík ústavů (§ 35 - § 38),**

- rejstřík společenství vlastníků jednotek (§ 39 - § 41),
- obchodní rejstřík (§ 42 - § 51) a
- rejstřík obecně prospěšných společností (§ 52 - § 54).

Pro spolky byl vytvořen **spolkový rejstřík**, do kterého se zapisují podle § 25 - § 30 **zákona č. 304/2013 Sb.**, zejména následující údaje o spolku:

- název a sídlo spolku,
- identifikační číslo,
- účel spolku,
- předmět vedlejší činnosti spolku,
- den vzniku spolku,
- jméno, příjmení, datum narození a rodné číslo dále uvedených orgánů spolku,
- den vzniku a zániku funkce členů dále uvedených orgánů spolku,
- název nejvyššího orgánu,
- název a počet členů statutárního orgánu,
- způsob jednání statutárního orgánu za spolek,
- název a počet členů kontrolního orgánu, byl-li zřízen,
- počet členů rozhodčí komise, byla-li zřízena, a adresa pro doručování v řízení před komisí,
- údaje o prokuristovi, byl-li stanoven,
- údaj o tom, že spolek má zapsán statut veřejné prospěšnosti a od kdy,
- název, sídlo a identifikační číslo všech pobočných spolků. [21]

2.1.4 Občanské sdružení

Občanská sdružení byla nejčastějším druhem NNO do 31. 12. 2013, jak lze také vidět v Tab. 2.1. Řídila se zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem, který byl nahrazen 1. 1. 2014 novým občanským zákoníkem a tím zanikl i zákon o sdružování občanů. Díky tomuto faktu se bude hovořit o občanských sdruženích v minulém čase.

Občanská sdružení plně respektovala přání občanů na sdružování a seberealizaci. Jejich založení bylo administrativně nenáročné, rychlé a laciné. Záleželo jen na samotných občanech, s jakým cílem svá sdružení založí.

Vznik občanského sdružení

Občanská sdružení byla zakládána podle zákona o sdružování občanů a podle tohoto zákona měla povinnost registrovat se u Ministerstva vnitra České republiky. Nepodléhalo tedy schvalovacímu procesu ze strany státní moci, pouze byl kontrolován soulad základních vnitřních předpisů s platnou legislativou. Proces vzniku začínal zpracováním návrhu na registraci, který musely podat minimálně tři fyzické osoby, které představovaly přípravný výbor občanského sdružení. Do deseti dnů ministerstvo provedlo registraci a do sedmi dnů Český statistický úřad oznámil sdružení jeho identifikační číslo, vznik, název a adresu sídla.

Stanovy občanského sdružení

Stanovy představovaly základní vnitřní předpis a připojovaly se k návrhu na registraci při vzniku sdružení. Základními náležitostmi každého návrhu stanov byly tyto body:

- název sdružení,
- sídlo,
- cíl jeho činnosti,
- orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení,
- ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem,
- zásady hospodaření.

Řízení občanského sdružení

Řízení v občanských sdruženích bylo většinou dvoustupňové. Nejvyšší orgán představovala členská schůze, která volila orgány sdružení nebo i statutární orgán sdružení. Výkonným orgánem sdružení byla rada nebo výbor, který řídil sdružení mezi zasedáními nejvyššího orgánu. Statutárním orgánem OS představoval předseda výkonného výboru, který zastupoval organizaci, jednal jejím jménem, organizaci řídil a jako jediný vykonával za sdružení právní úkony. Dobrovolně bylo možné ustanovit orgány určené ke kontrole hospodaření.

Činnost a hospodaření občanského sdružení

Své financování, ekonomiku a vedení účetnictví si každé OS zajišťovalo samostatně ve své kompetenci. Všechna občanská sdružení nebo jejich organizační jednotky měla možnost vykonávat tři druhy činností:

- hlavní činnost,
- vedlejší (doplňkovou, hospodářskou) činnost,
- podnikatelskou činnost.

Hlavní činností se rozumějí aktivity, pro které bylo sdružení založeno a které má zapsány ve stanovách. Výkon hlavní činnosti býval nevýdělečný, a proto podporován taky prostředky z veřejných rozpočtů.

Do **doplňkové činnosti** (někdy taky vedlejší či hospodářské) se řadí činnosti, které nepatří do činnosti hlavní a o kterých to stávil zákon o dani z příjmů, konkrétně se jednalo o příjmy z reklamy a nájemného.

Každé občanské sdružení mohlo požádat o vydání živnostenského oprávnění k výkonu **podnikatelské činnosti** a získávat tímto způsobem další příjmy. V tomto případě se však organizace musely vypořádat se všemi požadavky a podmínkami, které platí pro běžné ziskové subjekty.

Zánik občanských sdružení

Občanské sdružení zanikaly:

- dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením,
- nebo pravomocným rozhodnutím ministerstva o jeho rozpuštění.

Nejprve musela být provedena likvidace, pro kterou byl statutárním orgánem stanoven likvidátor, který provedl všechny právní úkony ke zjištění majetku a závazků sdružení. Po provedení likvidace právnická osoba zanikla výmazem z příslušného rejstříku. [1]

Změny po 1. 1. 2014

Od 1. 1. 2014 nemohou již podle zákona o sdružování občanů vznikat nová sdružení. Pokud se budou osoby chtít nově sdružit za účelem naplňování společného zájmu a vytvořit za tímto účelem právnickou osobu, budou si muset zvolit některou z nových právních forem

upravených v NOZ. Právní úprava spolků v NOZ se od úpravy v zákoně o sdružování občanů liší o podrobnosti fungování organizace.

Co se stalo se sdruženími, které vznikly do 31. 12. 2013?

- Na všechna občanská sdružení **se automaticky pohlíží jako na spolky**. To však nemá vliv na jejich existenci jako právnické osoby – nezanikají, pouze se mění označení jejich právní formy.
- Zůstává jim název, identifikační číslo, sídlo, historie i všechna práva a povinnosti z již uzavřených smluv.
- Sdružení se s účinností od 1. ledna 2014 začaly řídit právní úpravou spolků v NOZ (§ 214 - § 302)
- Seznam občanských sdružení na Ministerstvu vnitra byl automaticky převeden do spolkového rejstříku.
- Tyto sdružení se mohly do 31. 12. 2013 dobrovolně transformovat na obecně prospěšnou společnost. [21]

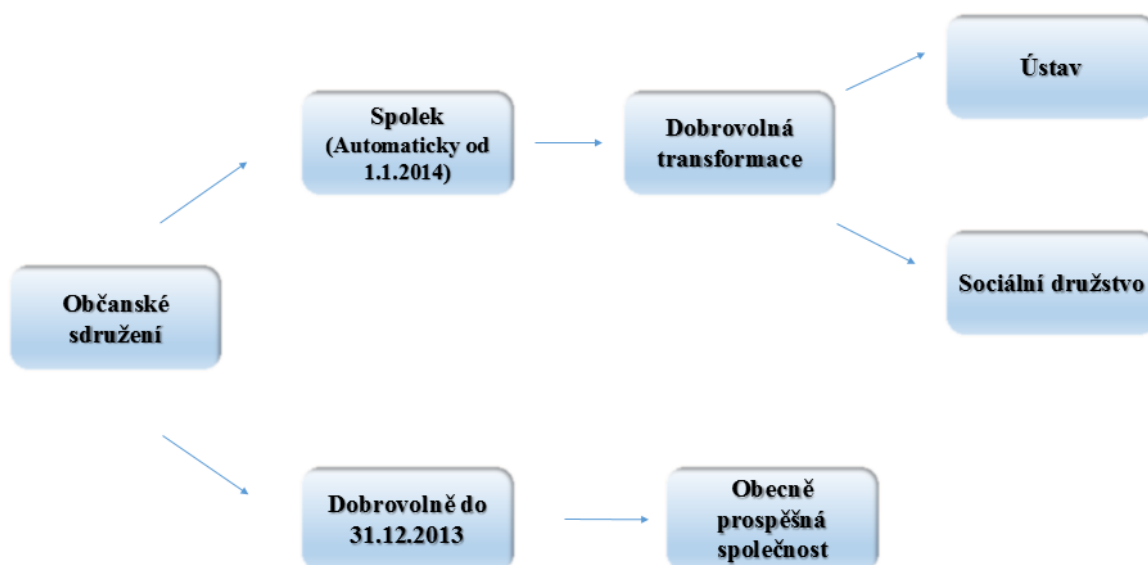
Občanská sdružení, která se 1. ledna 2014 automaticky stala spolkem, ale tato právní forma jim nevyhovuje, se mohou tzv. transformovat (změnit právní úpravu) na ústav nebo sociální družstvo. Tato transformace se řídí obecným postupem o přeměnách právnických osob v NOZ (§ 174 - § 184).

Občanská sdružení, kterým nová právní forma vyhovuje, musí:

- ve lhůtě do dvou let od nabytí účinnosti NOZ dát název spolku do souladu s pravidly NOZ, nejsou-li zde důležité důvody pro zachování stávajícího názvu. Název spolku musí obsahovat slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s“,
- do tří let od účinnosti NOZ upravit nebo doplnit stanovy, aby obsahovaly všechny nutné náležitosti,
- do tří let od účinnosti rejstříkového zákona doplnit potřebné údaje do veřejného rejstříku. [23]

Všechny právní úpravy, které mohly nebo musely občanská sdružení nabýt, zobrazuje Obr. 2.1. Právní úprava občanských sdružení po 1. 1. 2014.

Obr. 2.1 Právní úprava občanských sdružení po 1. 1. 2014

Zdroj: NOZ, vlastní zpracování

2.1.5 Spolek

Spolek je právnická osoba založená za účelem naplňování určitého zájmu jeho zakladatelů. Je jedno, zda je účel, pro který byl spolek založen, zcela soukromý (skupinka osob sdružujících se za účelem věnovat se společnému zájmu) nebo naopak veřejný (spolek založený za účelem pomoci ohroženým skupinám obyvatel), zákonná úprava umožňuje obě podoby, popřípadě jejich kombinaci. Spolek se řídí novým občanským zákoníkem, konkrétně § 214 - § 302 – právní úprava spolku, § 118 - § 209 – obecná ustanovení o právnických osobách a § 3041 - § 3053 – přechodná ustanovení týkající se právnických osob.

Vznik spolku

K založení spolku je třeba nejméně tří osob podle § 214 NOZ, které motivuje se spolčit za společným zájmem. Pravidelným způsobem založení spolku je prostý podpis stanov všemi zakládajícími členy, úřední ověření podpisů se nevyžaduje. Vznik spolku jako právnické osoby, včetně přidělení identifikačního čísla, je spojen nikoli s jeho založením, ale až se zápisem do veřejného rejstříku.

Stanovy spolku

Stanovy jsou nejdůležitějším dokumentem spolku. Musí být uloženy v sídle organizace a také se zakládají do spolkového rejstříku. Stanovy upravují, kromě nutných náležitostí, také vnitřní organizaci spolku. Vnitřní organizací spolku se rozumí určení orgánů spolku, jejich práva a povinnosti, jednání jménem spolku apod. a pravidla jeho fungování např. nakládání s majetkem a další zásady hospodaření. Všechna ustanovení NOZ, která se týkají vnitřního uspořádání a vnitřní činnosti spolků jsou tzv. dispozitivní, tím se lze od právní úpravy dle libosti odchýlit. Pokud však stanovy nebudou obsahovat vlastní úpravu určité oblasti, pak se použijí právě příslušná ustanovení NOZ.

Stanovy spolku musí povinně obsahovat podle § 218 NOZ:

- název, který musí obsahovat slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ nebo alespoň zkratku „z. s“,
- sídlo,
- účel, pro který byl založen,
- práva a povinnosti členů vůči spolku, popř. určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- a určení statutárního orgánu.

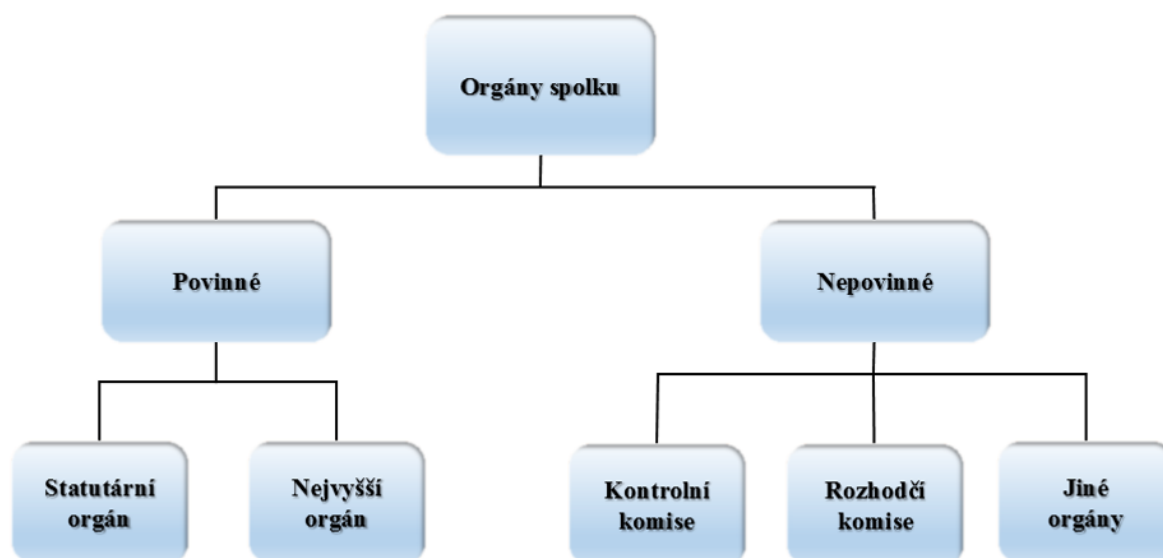
Stanovy musí dobrovolně obsahovat:

- druhy členství, práva a povinnosti jednotlivých druhů,
- přechod členství na právního nástupce,
- proces přijímání členů,
- členský příspěvek,
- pobočné spolky,
- pravidla pro vedení seznamu členů,
- zánik členství, vyloučení člena,
- orgány spolku a jejich označení, ustanovování, funkční období, pravomoci,
- členská schůze – práva a povinnosti, pravomoci, svolávání, usnášeníschopnost, hlasování, průběh zasedání, pořizování zápisu,
- rozhodnutí o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku,
- zrušení a likvidace spolku,
- fúze a rozdělení spolku. [23]

Organizace spolku

Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně podle § 243 NOZ, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze. Prakticky postačí, bude-li mít spolek jediný orgán, který bude zároveň orgánem statutárním i nejvyšším. Může jít dokonce i o jedinou osobu. Povinné i nepovinné orgány spolku lze vidět na následujícím Obr. 2.2.

Obr. 2.2 Orgány spolku

Zdroj: NOZ, vlastní zpracování

Statutární orgán řídí běžnou činností spolku a stanoveným způsobem zastupuje spolek navenek.

Do působnosti **nejvyššího orgánu** zpravidla náleží určit hlavní zaměření činnosti spolku, rozhodovat a změnit stanov, schválit výsledek hospodaření spolku, hodnotit činnost dalších orgánů spolku i jejich členů a rozhodnout o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně. Neurčí-li stanovy jinak, je nejvyšším orgánem spolku členská schůze.

Zřízení **kontrolního orgánu** není pro spolek povinné. Je možno zřídit kontrolní komisi podle ustanovení zákona nebo zřídit jiný kontrolní orgán, jehož úprava je pak zcela věcí spolku.

Rozhodčí komise, pokud je zřízena, rozhoduje sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy v rozsahu určeného stanovami.

Zánik spolku

Spolek zaniká výmazem z veřejného rejstříku na návrh likvidátora. Předtím však musí proběhnout zrušení spolku s likvidací podle NOZ, konkrétně § 269 - § 273. Pravidla stanovená zákonem jsou jen nezbytným minimem, aby nedošlo k zániku spolku bez předchozího vypořádání s třetími subjekty. Spolek však má možnost využít vytvoření vlastních podrobnějších pravidel likvidace. Jen tak může být zajištěno, že případná likvidace spolku proběhne v souladu s účelem, pro který byl spolek založen a v souladu se zájmy všech členů.

Pobočný spolek

Pobočný spolek upravuje NOZ v § 228 - § 231. Zákon však neobsahuje definici toho, co to vlastně pobočný spolek je. Můžeme si ho představit jako funkčně i právně samostatnou část spolku, která vykonává určité vymezené úkoly. Pobočný spolek má vlastní právní osobnost a také identifikační číslo. Právní osobnost je odvozená od právní osobnosti hlavního spolku a může být omezena jeho stanovami.

Hlavní spolek rozhoduje, jak omezí právní osobnost pobočného spolku. Tato omezení musí být zapsány ve veřejném rejstříku, aby o něm mohly dozvědět třetí osoby. Dalším jevem závislosti pobočného spolku na spolku hlavním je fakt, že zrušením hlavního spolku zanikají jeho pobočné spolky, naopak to pochopitelně neplatí.

Pobočný spolek vzniká až zápisem do veřejného rejstříku. Rozlišuje se tedy jako u všech právnických osob dle NOZ okamžik založení a okamžik vzniku. Ode dne zápisu pobočného spolku do veřejného rejstříku ručí hlavní spolek za dluhy pobočného spolku jen v rozsahu určeného stanovami. Název pobočného spolku musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a vyjádřit jeho vlastnost pobočného spolku.

Hospodaření hlavního a pobočného spolku je na sobě vzájemně nezávislé, leda že stanovy určí jinak. Pobočný spolek je rovněž samostatnou účetní jednotkou ve smyslu zákona o účetnictví samostatným subjektem daňového práva – sám sestavuje a podává přiznání k dani z příjmů, případně k jiným daním. [22]

Organizační jednotky občanských sdružení **podle zákona 83/1990 Sb.**, o sdružování občanů, způsobilé jednat svým jménem se ze zákona staly pobočnými spolky 1. 1. 2014. Zákon zároveň ukládá hlavnímu spolku povinnost, aby do tří let od nabytí účinnosti NOZ podal návrh na zápis těchto pobočných spolků do veřejného rejstříku a rovněž provedl doplnění potřebných údajů. [22]

2.2 Účetnictví občanského sdružení a spolku

Účetnictví představuje systém zaznamenávání hospodářských operací, které jsou realizovány v dané organizaci. Výsledkem je soubor informací o stavu majetku a závazků, jejich pohybu a změnách v účetním období. Informace z účetnictví musí poskytovat věrný, úplný, správný a poctivý obraz skutečnosti. Účetnictví musí splňovat mnohé zásady a podmínky, které stanoví zákon.

Účetnictví plní především tyto funkce:

- evidenční – poskytuje přehled příjmů a výdajů, sleduje stav a pohyb majetku a závazků,
- kontrolní – usnadňuje kontrolu hospodaření účetní jednotky,
- preventivní – přispívá k ochraně majetku povinnou evidencí,
- výsledkovou a analytickou – zjišťuje hospodářský výsledek a jeho vztah k dosaženým a předpokládaným činnostem účetní jednotky.

2.2.1 Účetní soustavy a rozsah vedení účetnictví

Až do konce roku 2004 mohl vymezený okruh organizací, včetně těch neziskových, používat bez omezení soustavu jednoduchého účetnictví. Po vstupu České republiky do Evropské unie se předpokládal postupný povinný přechod na podvojný účetnictví i organizací, které doposud účtovaly v soustavě jednoduchého účetnictví.

Od 1. 1. 2005 došlo k výrazné změně v soustavách účetnictví. Oficiálně bylo zrušeno jednoduché účetnictví, pro drobné podnikatele byla zavedena daňová evidence a vybraným nevýdělečným organizacím bylo přechodným ustanovením - § 38a dovoleno používat soustavu jednoduchého účetnictví. V roce 2007 bylo uzákoněno přechodné ustanovení¹, podle kterého mohou vybrané NO vést jednoduché účetnictví, pokud jejich celkové příjmy za poslední účetní období nepřesáhnou tří miliónů korun. [2]

Jednoduché účetnictví

Jednoduché účetnictví bylo vyvinuto v průběhu 20. století zejména pro malé podniky, kterým mělo zjednodušit administrativní činnosti spojené s evidencí přírůstků a úbytků majetku

¹ Novela zákona o účetnictví č. 348/2007 Sb., uveřejněná ve sbírce zákonů v částce 108/2007 byla rozeslána 21. prosince 2007, účinnost novely je od 1. ledna 2008

a závazků a umožnit jednoduchou evidenci příjmů a výdajů. Základním prvkem, jak název napovídá, byla jednoduchost. Jednoduché účetnictví umožňuje zaznamenávat běžně jen změny některých složek majetků, pohledávek a závazků. Uspokojuje tak minimální požadavky periodicky zjistit stav majetků a závazků a celkový hospodářský výsledek. K zajištění správnosti je nutné pravidelné provádění inventarizací. V této soustavě totiž chybí vnitřní provázanost a kontrolní mechanismy.

Charakteristiky jednoduchého účetnictví je možné shrnout takto:

- účtuje o příjmech a výdajích,
- příjmy a výdaje se účtují do toho období, kdy se uskutečnily,
- využívají se účetní knihy (zejména peněžní deník, kniha pohledávek a závazků, pomocná kniha a další knihy),
- neexistuje účetní závěrka, ale je prováděno uzavírání účetnictví,
- výkaznictví je nahrazeno přehledem o majetku a závazcích a přehledem o příjmech a výdajích,
- majetek (včetně pohledávek) a závazky jsou evidovány. [1]

Soustava jednoduchého účetnictví je upravena § 38a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění účinném k 31. prosinci 2003, upravující účtování v soustavě jednoduchého účetnictví a zákonem č. 437/2003 Sb., který k 1. 1. 2004 zrušil platnost vyhlášky č. 507/2002 Sb.,

Podvojně účetnictví

Podvojně účetnictví² představuje soubor účetních záznamů o změnách jednotlivých položek aktiv, pasiv, nákladů a výnosu v dané účetní jednotce. Tvoří uzavřený komplex, ve kterém se záznamy provádějí za pomoci podvojných záznamů. Účtuje se na rozdíl od jednoduchého účetnictví o příjmech a výdajích, rovněž o výnosech a nákladech.

Tento druh účetnictví poskytuje přesnější obraz o skutečnosti, neboť za pomoci vhodných účetních metod je možné zohlednit např. časové rozlišení, promítnout změny v hodnotách majetku, účetně sledovat jejich opotřebovávání atd. Podvojně účetnictví mohou vést NNO v **plném** nebo **zjednodušeném** rozsahu. Účetní jednotky, které se rozhodnou účtovat

² V současné době je užíván jen pojem „účetnictví“, neboť zákon o účetnictví kromě výjimky jednoduchého účetnictví žádné jiné účetnictví nezná.

ve zjednodušeném rozsahu, nemusí účtovat o vymezených účetních případech, sestavují jednodušší účtový rozvrh, mohou spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize a sestavují účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu. [2]

Plná forma účetnictví využívá k účtování základní knihy, kterými jsou hlavní kniha a účetní deník. Při praktickém účtování jsou využívány účetní softwary. S jednotlivými papírovými účetními knihami se prakticky účetní už nesetkávají.

Oblast podvojného účetnictví nestátních neziskových organizací upravuje:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění,
- České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavní činností není podnikání č. 401 – 414.

Rozsah vedení účetnictví

Podle **§ 9 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví v plném rozsahu. Občanská sdružení a další vybrané organizace mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu podle **§ 13a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, sestavují účetní rozvrh, v němž mohou uvést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní právní předpis členění podrobnější. Mohou také spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize a nemusí se řídit ustanoveními stanovenými v tomto paragrafu.

2.2.2 Vnitřní předpisy upravující účetnictví

Nedílnou součástí úpravy účetnictví jsou vnitřní předpisy každé účetní jednotky, kde účetní jednotka stanoví oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob, vztahující se k připojování podpisového záznamu nebo identifikačního záznamu. Druhý nejméně důležitý je vnitřní předpis, kterým se stanoví oběh účetních dokladů, jejich úschova a pravidla skartace. Mezi další vnitřní předpisy účetních jednotek patří zejména:

- organizační řád,

- jednací řád,
- volební pořádek,
- účtový rozvrh a číselníky pro označování účetních dokladů a účetních záznamů,
- metodika k použití účetních metod pro oceňování nebo přepočty zahraničních měn,
- odpisový plán,
- zásady evidence dlouhodobého majetku a pravidla pro provádění inventarizací,
- vnitřní kontrolní systém,
- předpis upravující pravidla proplácení náhrad zaměstnancům a dobrovolníkům.

Pro mnohé NNO jsou nezbytné předpisy upravující tvorbu a čerpání účelových nebo vázaných fondů, hmotné odpovědnosti osob nebo k organizaci veřejných sbírek. Tyto předpisy si vytváří každá organizace sama podle svých vlastních potřeb. Zásadním hlediskem je jejich vnitřní potřebnost a použitelnost v praxi tak, aby usnadňovaly práci. [1]

2.2.3 Účetní závěrka

Všechny účetní jednotky sestavují v případech stanovených zákonem o účetnictví účetní závěrku, která tvoří nedílný celek. Jednotlivé finanční výkazy, ze kterých se účetní závěrka skládá, podávají informace o celkovém hospodaření účetní jednotky, její finanční síle a schopnosti obstát v budoucnosti. Podle § 21a zákona o účetnictví jsou **povinny zveřejnit** účetní závěrku účetní jednotky, které **se zapisují do obchodního rejstříku** nebo ty, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis. Účetní závěrka se sestavuje k rozvahovému dni, kterým je poslední den účetního období, a je možné sestavit účetní závěrku buď ve zjednodušeném, nebo v plném rozsahu. Účetní závěrku tvoří:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztrát,
- a příloha, která doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztrát, dále obsahuje o výši splatných závazků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a o výši evidovaných daňových nedoplatků. [2]

2.2.4 Výroční zpráva

Výroční zpráva je dokument, který zpřehledňuje činnost hospodaření organizace za kalendářní rok, má informační a prezentační funkci a je považována za jeden z projevů transparentnosti nestátní neziskové organizace. Výroční zpráva je také součástí marketingové komunikace, neboť je určena nejen vlastním členům a spřáteleným organizacím, ale také široké veřejnosti a potenciálním sponzorům organizace. **Povinnost zveřejnit** výroční zprávu, stejně jako účetní závěrku podle **§ 21a zákona o účetnictví**, platí pro účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku. Obsah výroční zprávy upravuje **§ 21 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**. Strukturu a obsah výroční zprávy ovlivňuje, o jaký typ organizace se jedná. Obsah výroční zprávy v zákoně o účetnictví není uzpůsoben pro potřeby neziskových organizací. Většinou výroční zpráva obsahuje:

- úvodní slovo, ve kterém je shrnuto směřování organizace v uplynulém období,
- informace o činnosti, poslání a historii organizace,
- informace o lidech zajišťujících provoz organizace,
- přehled činností a jejich výsledky v uplynulém období,
- informace o plnění plánů a rozpočtu,
- informace o majetku a závazcích,
- informace o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- a informace o výnosech a nákladech. [27]

2.2.5 Audit

Posláním a smyslem auditu účetní závěrky a výroční zprávy je vyjádřit názor nezávislé, kvalifikované osoby na věrohodnost účetní závěrky zveřejněné vedením účetní jednotky. Auditor ověřuje, zda údaje v účetní závěrce podávají věrný a poctivý obraz finanční pozice a výsledků hospodaření a peněžních toků v souladu s pravidly předepsanými českými nebo jinými účetními předpisy. Dále také ověřuje výroční zprávu nebo další skutečnosti jako např. ověřování plnění smluvních podmínek u dotací. Finanční audit má v České republice externí podobu a je prováděn členy Komory auditorů. Výsledkem auditu je zpráva auditora, která vyjadřuje jeho názor.

NNO jsou financovány jak z veřejných rozpočtů, tak z peněz fyzických a právnických osob, které se rozhodly vložit své prostředky do organizací, aniž by očekávaly, že jim tento

vklad přinese zisk. Je tedy zřejmé, že audit slouží i k informování veřejnosti. Při vědomí následků zveřejnění výsledků kontroly odrazuje od zkreslování či falšování údajů, čím působí taky jako prevence. V očích potencionálních dárců zvyšuje důvěryhodnost a výsledek auditu tím pádem může ovlivnit další chování těchto subjektů.

Podle **zákona o účetnictví § 20 odst. 1 písm. f)** mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem ty NNO, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis.

2.3 Zdaňování občanského sdružení a spolku

V České republice jsou všechny nestátní neziskové organizace daňovými poplatníky. Musí se tedy v souladu s platnými předpisy vypořádat s daňovými povinnostmi. Ty jsou však kvůli charakteru organizací nebo jejich činnostem od většiny daní osvobozeny absolutně nebo alespoň částečně či podmíněně.

2.3.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů je upravena **zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů**, ve znění pozdějších předpisů. Součástí tohoto zákona je i zdanění právnických osob, respektive **§ 17**, který určuje poplatníky daně z příjmů právnických osob včetně veřejně prospěšných poplatníků v **§ 17a**. Veřejně prospěšným poplatníkem podle **§ 17a** není:

- obchodní korporace,
- Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
- profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
- zdravotní pojišťovna,
- společenství vlastníků jednotek a
- nadace (která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli nebo jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli).

Předmět daně

Podle **§ 18a odst. 2** je u veřejně prospěšného poplatníka předmětem daně vždy příjem zejména:

- z reklamy,
- z členského příspěvku,
- v podobě úroku,
- a příjem z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku.

V **§ 18a** se nachází vyjmenované příjmy, které nejsou u veřejně prospěšných poplatníků předmětem daně. Mimo jiné to jsou:

- příjmy z nepodnikatelské činnosti, pokud jsou výdaje na tuto činnost vyšší,
- dotace, příspěvek, podpora z veřejných rozpočtů,
- a příjmy z bezúplatného nabytí věci podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi.

Podle **§ 19** jsou od daně osvobozeny:

- členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin,
- výnosy kostelních sbírek,
- a úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejné sbírky pořádané k účelům vymezeným zákonem,
- a bezúplatný příjem definovaný zákonem.

Základ daně

Základem daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období, s tím, že u poplatníka, který je účetní jednotkou, jsou těmito příjmy jeho výnosy a těmito výdaji jeho náklady.

Základ daně lze snížit u vybraných veřejně prospěšných poplatníků podle **zákona o dani z příjmů § 20 odst. 7**. Budou-li prostředky získané úsporou použity ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, může úspora činit až 30% základů daně, maximálně však 1 000 000 Kč. V případě, že 30% snížení činí méně než

300 000 Kč, lze odečíst částku 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Úspory musí být použity nejpozději ve třech bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích.

Daňové přiznání

Poplatníky s úzkým základem daně jsou nadace, nadační fondy a spolky. Pokud budou mít jen příjmy, které nejsou předmětem daně nebo příjmy od daně osvobozené a takové, kde byla sražená daň, a pokud vyhověly podmínkám pro použití úspory na dani, nemají podle **zákona o dani z příjmů § 38mb** povinnost podávat daňové přiznání.

2.3.2 Daň silniční

Daň silniční je upravena **zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční**, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem této daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů u subjektů nezaložených za účelem podnikání.

Poplatníkem se stává fyzická nebo právnická osoba, která je provozovatelem vozidla registrovaného v ČR v registru vozidel a je zapsána v technickém průkazu, nebo zaměstnavatel, pokud vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli vozidla.

Základ daně tvoří zdvihový objem motoru u osobních automobilů s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon. Sazbu daně poté tvoří dané částky k jednotlivým zdvihovým objemům motorů nebo 25 Kč za každý den použití osobního automobilu.

Daňové přiznání podává poplatník nejpozději do 31. 1. kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období, a to bez výjimky. [2]

2.3.3 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena **zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty**, ve znění pozdějších předpisů. Osoba povinná k této dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Současný zákon pohlíží na neziskové organizace jako na osobu povinnou k dani, pokud uskutečňují ekonomické činnosti a osvobození váže jen k některým druhům činností. Dokáže-li nezisková organizace v rámci svých veškerých aktivit správně vymezit, co je pro ni ekonomickou činností a co nikoliv, pak má reálnou šanci se s problematikou DPH zdárně vypořádat. Pokud naopak tento základní krok nezvládne, pak spěje s největší pravděpodobností do potíží. Ekonomickou činností se rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků, osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, vychovatelské nebo učitelů, jakož i nezávislé činnosti lékařů, právníků, inženýrů, architektů, dentistů a účetních znalců. Lze předpokládat, že některé z činností se nebudou pravděpodobně v nevýdělečné sféře vyskytovat, nebo se týkají osob s jinou právní subjektivitou.

Plátcem se stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč, s výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Předmětem této daně se stává dodání zboží nebo poskytnutí služby **za úplatu** osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomických činností s místem plnění v tuzemsku nebo pořízení zboží z jiného členského státu za určitých podmínek.[2]

3 Financování občanských sdružení a spolků

Základním předpokladem dlouhodobé udržitelnosti fungování neziskové organizace je zabezpečení jejího financování v dostatečné výši a ve vhodné struktuře. Každý subjekt musí určitým způsobem získávat zdroje na krytí nákladů svého fungování a na činnosti, které vyvíjí. V neziskových organizacích se jejich financování spojuje se specifiky, která v mnohém vyplývají z jejich servisního a neziskového postavení ve společnosti. Financování neziskových organizací je v mnohých oblastech jedinečné a inovativní, spojuje v sobě prvky ekonomické, finanční, sociální, společenské i marketingové. Zdroje organizace vytváří buď vlastními kapacitami, anebo je může získávat z vnějšího prostředí. Pokud je organizace schopna generovat příjmy vlastní činností (např. prodejem vlastních výrobků, služeb, příjmy z hmotného a nehmotného majetku, podnikáním nebo členskými příspěvky od svých členů), je organizace tzv. samofinancována. V neziskovém sektoru se vytvořené příjmy nebo zisk nemohou použít na obohacení vlastníků organizace nebo členské základny. Neziskový princip rozdělování příjmů je základním principem fungování neziskových organizací a základním principem jejich financování. Všechny příjmy se musí použít na úhradu nákladů činností souvisejících s naplňováním poslání organizace.

Kvůli dosažení pozitivního vnímání neziskové organizace a získání si důvěry veřejnosti je potřeba zachovávat transparentnost neziskového nakládání se zdroji. Transparentnost v neziskových organizacích znamená také působení organizací, které umožňuje zainteresovaným subjektům stále sledovat rozhodnutí, aktivity a použití finančních zdrojů těchto organizací. Klíčová jsou přitom otevřená působení organizace a zpřístupňování informací veřejnosti s cílem, aby organizace byla kdykoliv schopna prokázat původ svého financování, účelnost použití prostředků a neziskový princip hospodaření. Je tedy nevyhnutelné zabezpečit, aby byl dárce pravidelně informován o čerpání a použití svých financí. Nejčastěji se tak děje za pomoci tiskových zpráv, výročních zpráv a informací na webových stránkách.

[1]

3.1 Vlastní zdroje

Této skupině příjmů se obvykle říká zdroje samofinancování, do které se řadí:

- členské (registrační) příspěvky,
- příjmy z výkonu hlavní činnosti,
- příjmy z doplňkových činností (výdělečné aktivity),
- a podnikání.

Samofinancování neziskových organizací není v současné teorii a praxi jasně definovaný pojem. Z užšího pohledu je možné samofinancování chápat jako podnikatelskou či jinou hospodářskou činnost organizace. Ze širšího hlediska samofinancování může být definováno jako jakákoliv diverzifikace zdrojů organizace. S přihlédnutím k výše uvedeným definicím je možné vymezit, že samofinancování neziskových organizací je činnost, která umožňuje organizaci zabezpečit různé další druhy příjmů, mimo dotačních příjmů. Samofinancování je důležitou součástí procesu zabezpečování finanční stability a nezávislosti organizace. Čím vyšší je **míra samofinancování**, s přihlédnutím k financování z vlastních zdrojů, tím vyšší je **míra nezávislosti organizace**. Přitom pod pojmem nezávislost organizace není chápána jen její finanční stránka. Rovněž tak jde o nezávislost organizace při rozhodování o směřování jejích aktivit. Součástí zdrojů samofinancování je i výdělečná aktivita – doplňková činnost³ nebo i podnikatelská činnost. Podstatné je uvědomit si etický problém, který je s tím spojen. Nezisková organizace není založena z principu za účelem výdělku, a i přesto je stále více nucena diverzifikovat svoje zdroje, a tedy využívat i výdělečných aktivit k podpoře nezávislosti a stability činnosti.

Vlastní zdroje jsou pro své vlastnosti velmi důležité. Organizace je může přímým způsobem ovlivňovat, protože o nich rozhoduje a ze všech dostupných zdrojů má o vlastních zdrojích nejlepší přehled a jistotu, jaké budou v dalším období. Dále se z vlastních zdrojů může tvořit finanční rezerva do budoucích let, ať už na konkrétní aktivitu nebo projekt, nebo obecně pro zvýšení finanční jistoty organizace. [1]

Členské příspěvky

Povinnost platit členský příspěvek každý rok vyplývá členům organizace většinou přímo **ze stanov nebo statutu**. Je obvyklé, že o jeho výši musí rozhodnout příslušný orgán. Výše členského příspěvku může být dána částkami odvodů vyšším organizačním jednotkám a výší poplatku náležejícího domovské organizační jednotce. U členských poplatků je třeba si uvědomit, že jsou podle zákona **osvobozeny od daně z příjmů**, ale pouze pokud jejich placení vyplývá **ze stanov** či jiného zřizovacího dokumentu. Je tedy jasné, že o stanovení výše členského příspěvku musí existovat příslušný záznam, nejčastěji usnesení rady či výboru organizace.

³ Pronájem vlastního majetku a sponzoring (reklama) k získání dodatečných prostředků, které musí být použity na realizaci hlavní činnosti.

Doplňková činnost

Neziskové organizace vlastní nejruznější majetek, který kromě plnění hlavního účelu organizace může být využíván pro získání dodatečných prostředků. Typické jsou pronájmy tábořišť, sportovišť, ploch, pozemků, speciálního vybavení či využívání např. kluboven či domů jinými organizacemi. Výnos může přinášet i volný finanční majetek, pokud jsou využity vhodné finanční instrumenty. V rámci doplňkové činnosti se mohou objevit mezi vlastními zdroji i příjmy z poskytovaných služeb. Mezi ty nejznámější patří poskytování reklamy podnikatelům, spolupráce se správci lesů na jeho úklidu či zakládání porostů nebo spolupráce s obcemi při pořádání společenských akcí. Významným finančním zdrojem může být ziskové hospodaření pořádaných akcí nebo realizovaných projektů. Za podmínky, že na tyto akce nejsou používány dotace či příspěvky obcí, mohou být výnosy vyšší než náklady a tím generován zisk. Všechny výše popsané způsoby získávání vlastních zdrojů mají dopady na daň z příjmů právnických osob.

Podnikání

Jedná se o aktivity, které odpovídají vymezení podnikání podle nového občanského zákoníku. Jsou tedy provozovány cílevědomě a kontinuálně za účelem dosažení zisku, na vlastní riziko a zodpovědnost. NNO mohou vyvíjet podnikatelské aktivity, pokud to nevylučuje nějaký z právních předpisů, který upravuje jejich činnost. Spolky a pobočné spolky mohou vyvíjet aktivity, ke kterým byly založeny, vyjma podnikání. To nemůže být hlavním předmětem činnosti nikdy. Omezení k výkonu podnikatelské činnosti nejsou žádná, pro jejich výkon je třeba respektovat všechny příslušné právní předpisy, zejména získat živnostenský list a postupovat podle zákona o živnostenském podnikání. [1]

3.2 Cizí zdroje

Za cizí zdroje jsou považovány ty, které může nezisková organizace získat na určitou dobu a po sjednané době je musí vrátit. Poskytovateli těchto prostředků mohou být např. banky. Nevýhodou při tomto financování je nezanedbatelný úrok, který musí vypůjčitel uhradit. Využívání cizích zdrojů by mělo být velmi dobře zváženo a posouzeno z hlediska výhodnosti. Nebezpečím při špatném rozhodnutí může být nesplnění závazku, způsobení finančních problémů jiným pobočným spolkům v rámci organizační struktury a v neposlední řadě i poškození pověsti celé organizace.

3.3 Potencionální zdroje

Za potencialní zdroje jsou považovány všechny zdroje, ze kterých mohou neziskové organizace potencialně čerpat prostředky pro své činnosti. Jde o nenárokové prostředky, které je možné získat na základě žádosti či projektu od nejrozličnějších veřejných orgánů, soukromých organizací i jednotlivců. Do této skupiny patří mimo jiné.:

- příspěvky ze zdrojů Evropské unie,
- přímé dotace ze státního rozpočtu,
- nepřímé dotace ze státního rozpočtu,
- příspěvky územních samospráv,
- firemní dárcovství,
- nebo individuální dárcovství.

V praxi je možné potkat se s problémem, že různé instituce, které poskytují prostředky, tyto prostředky nazývají různými názvy, které nevyjadřují jejich právní formu. Příkladem může být oblíbený pojem „**grant**“, který může zahrnovat jak dotaci, příspěvek či dar. Rozdíl mezi těmito formami má daňové dopady. Radou v tomto případě je pečlivě si přečíst smlouvu o poskytnutí prostředků a na jejím základě rozhodnout, o jaký zdroj se jedná. [1]

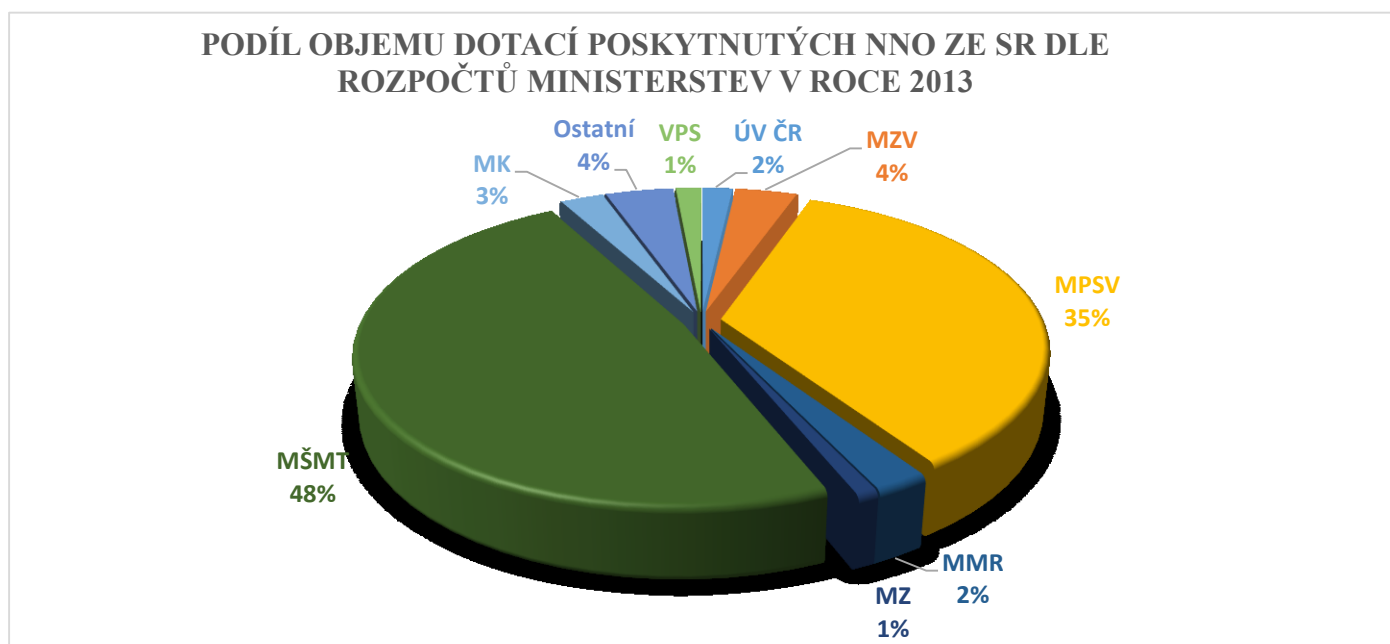
Příspěvky ze zdrojů Evropské unie

Finanční prostředky ze strukturálních fondů EU patří v současné době mezi často diskutovaná témata. Neziskové organizace nestátního typu sice nejsou typickou cílovou skupinou pro tyto prostředky, ale určité prostředky získat určitě mohou. Naopak pro SNO a některé typy hraničních či smíšených organizací jsou tyto finance významným zdrojem příjmů. V první řadě jde o prostředky ze strukturálních fondů prostřednictvím regionálních operačních programů v jednotlivých oblastech NUTS II. Ty jsou většinou vyhlašovány regionálními radami a administrovány příslušnými úřady těchto rad. Jedná se o velké investiční projekty, které mohou využít opravdu velké organizace. Menší NNO mohou využít těchto prostředků ze stejného zdroje tím, že se zapojí do integrovaných programů rozvoje měst, ve kterých sídlí. Mezi další zdroje, které plynou z evropských rozpočtů a fondů, patří jednotlivé programy vyhlašované správcovskými institucemi nebo organizacemi. Jedním z příkladů, který je určen přímo pro činnost NNO, je program Mládež. [1]

Dotace ze státního rozpočtu

Státní dotační politiku tvoří soubor různých opatření, přijímaných především na úrovni exekutivních orgánů státu. Její konkrétní obsah se poměrně často a flexibilně mění v závislosti nejen na změnách příslušných právních předpisů, ale i na politických rozhodnutích vlády, jednotlivých ministrů a zejména na možnostech státního rozpočtu. Státní dotační politika by se dala zjednodušeně definovat jako vládou centrálně koordinovaná politika zaměřená na podporu NNO v předem stanovených oblastech za předem stanovených podmínek. Byl také zaveden jednotící prvek, tzv. systém programového financování. Podstata spočívá na základě definovaných priorit rozvoje, díky kterým jsou vytvářeny a realizovány programy, které na základě předem definovaných kritérií a cílů nabízejí finanční prostředky na podporu iniciativy subjektů, které se chtějí programu zúčastnit. V rámci programového financování existuje tzv. spolufinancování, kdy žadatel o finanční prostředky musí do realizace navrhovaných aktivit vložit i své prostředky. V rámci státní dotační politiky jsou dotace poskytovány dle struktury tzv. hlavních oblastí dotační politiky, což jsou státem předurčené preferované oblasti, kam by především měly dotace směřovat. Stanovování hlavních oblastí dotační politiky prochází stále nekončícím rozvojem. Ministerstvo kultury se v roce 2013 podílelo na celkovém objemu dotací poskytnutých nestátním neziskovým organizacím 3%, jak je patrné z Obr. 3.1.

Obr. 3.1 Podíl objemu dotací poskytnutých NNO ze SR dle rozpočtů ministerstev v roce 2013

Zdroj: Příloha č. 2, vlastní zpracování

Na následujícím grafu 3.2 Podíl dotací poskytnutých NNO ze státního rozpočtu dle podpořeného odvětví v roce 2013, jsou vyznačeny oblasti podle objemu získaných dotací za rok 2013. Z grafu je patrné, že největší podíl dotací směřuje do oblasti tělovýchovy a poté do oblasti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti. Oblast kultury a ochrany památek se na celku podílela 3%.

Obr. 3.2 Podíl dotací poskytnutých NNO ze státního rozpočtu dle podpořeného odvětví v roce 2013

Zdroj: Příloha č. 3, vlastní zpracování

Přímé dotace ze státního rozpočtu

Jedná se o finanční prostředky získané přímo ze státního rozpočtu, mezi příjemcem a poskytovatelem nestojí žádná další instituce či orgán. Příkladem přímých dotací jsou dotace na akce z rozpočtu Ministerstva životního prostředí. Tyto prostředky mohou být poskytovány formou výběrového řízení na konkrétní projekty a služby neziskových organizací vyhlášené příslušnými státními orgány, formou příspěvků a dotací na základě specifických zákonů, usnesení či nařízení vlády nebo formou veřejné zakázky. Týká se především činností typu humanitárních pomoci, problematiky zdravotně postižených, protidrogové prevence, politiky státu vůči uprchlíkům a další.

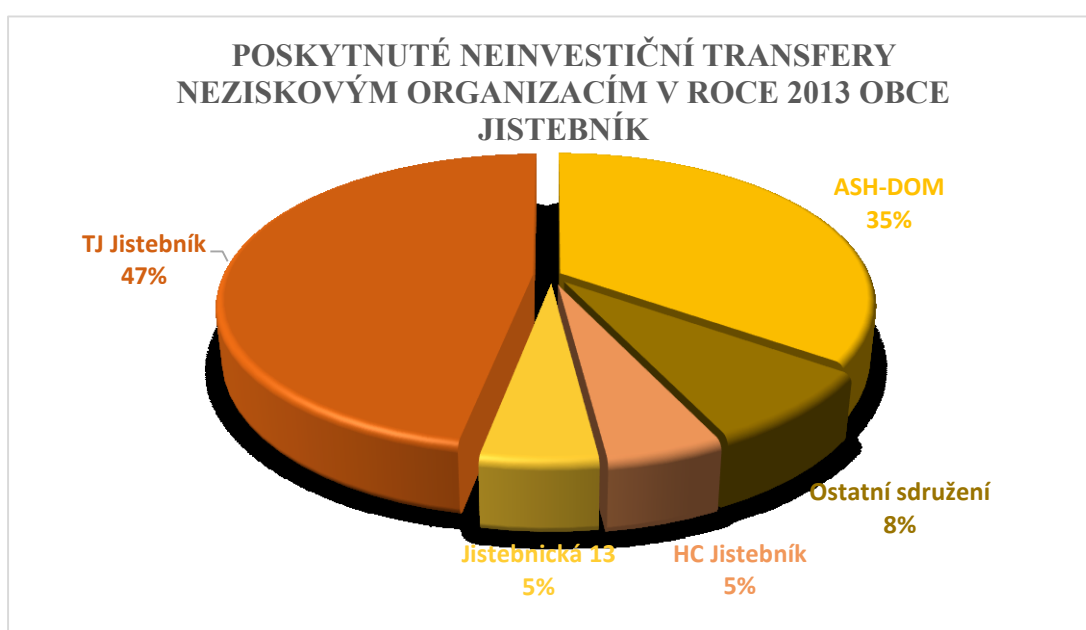
Nepřímé dotace ze státního rozpočtu

Tato podkapitola se týká pouze těch NNO, které jsou vnitřně členěny na organizační jednotky a mají své zastřešující ústředí. Podle pravidel jednotlivých ministerstev je nutné, aby velké organizace žádaly o dotace pouze jednou souhrnnou žádostí. V praxi organizační jednotky poskytnou ústředí podklady, to zpracuje žádost a projekt a podá je ministerstvu. Po přidělení prostředků rozhodne ústředí o rozdělení dotací na jednotlivé žadatele a administruje dále veškeré nakládání s prostředky. Takto poskytované dotace již nejsou dotacemi, neboť jsou poskytovány jinému příjemci, než který je uveden v rozhodnutí ministerstva o přidělení dotace.

Příspěvky územních samospráv

Příspěvky z rozpočtů územních samospráv jsou velmi významným zdrojem financí pro NNO. Výhodou je jejich místní charakter, mohou být lépe zaměřeny na regionální priority, nevýhodou je pak jejich velmi rozdílná úroveň v jednotlivých oblastech. Tyto zdroje se místně velmi liší jak ve výši, tak i v účelu a způsobu poskytnutí a vyúčtování. Kraje a velká města mají většinou zpracovány přesné grantové programy, které jsou oficiálními dokumenty a jsou zveřejňovány. NNO mohou mnohdy žádat podporu z různých grantových schémat. Na opačném konci spektra jsou malé obce, které poskytnou příspěvek na základě osobního seznámení se představitelů obce s danou problematikou. Na Obr. 3.3 je vyobrazena struktura poskytnutých neinvestičních transferů neziskovým organizacím v roce 2013 za obec Jistebník. Druhý největší transfer získalo Amatérské sdružení hudebníků – dechový orchestr mladých. [1]

Obr. 3.3 Poskytnuté neinvestiční transfery neziskovým organizacím v roce 2013 obce Jistebník

Zdroj: Příloha č. 4, vlastní zpracování

Firemní dárcovství

Možným zdrojem pro neziskové organizace jsou i dary od podniků. Situace v nich je velmi rozdílná, některé mají velmi dobře propracovanou strategii sponzoringu⁴, některé neposkytují peníze neziskovému sektoru vůbec. Větší šanci získat podporu mají malé místní neziskové organizace u firem středně velkých či menších, které mají silnou vazbu na místní společnost. Klíčové pro úspěch při žádostech o prostředky ve firmách bývá možnost oslovit rozhodující osoby, ať už přímo vzhledem k osobním vztahům, nebo prostřednictvím blízkých osob v podniku pracujících. U podniků bývá daleko jednodušší získat hmotný dar než ten finanční. Vstřícnost mohou firmy také projevit poskytnutím výrazných slev na své zboží.

Individuální dárcovství

V neziskovém sektoru jsou drobné individuální dary časté. Bývají však příležitostné, náhodné, nedají se kvalitně plánovat. Málokdy jde o významnější položku příjmů rozpočtů NO. Významnější bývají veřejné sbírky či kostelní sbírky. Individuální dárcovství je založeno na aktivním přístupu neziskové organizace, která cíleně oslovuje osoby o přispění na daný prospěšný účel. Individuální dárci mohou darovat jednorázově, pravidelně nebo poskytovat vlastní práci, znalosti a dovednosti ve prospěch organizace. Mohou také napomoci založit nadaci či nadační fond, která bude zvolený veřejně prospěšný účel podporovat. Zcela specifickou formou daru, která se nejen v České republice výrazně rozvinula v první dekádě 21. století, jsou drobné finanční dary poskytnuté prostřednictvím veřejné sbírky nebo dárcovské textové zprávy (DMS).

Stát podporuje jakékoliv individuální financování veřejně prospěšných aktivit zejména tím, že v systému zdaňování příjmů umožňuje poskytnuté dary odečíst jako položku snižující základ daně. Fyzické osoby mají nárok snížit si svůj základ daně, pokud celková hodnota darů činí alespoň 2% ze základu daně nebo dosáhla minimální částky 1000 Kč. Maximálně je však možné odečítat 15% daňového základu.

⁴ Darem je právní úkon, který činí dárce vůči obdarovanému, a přenechává mu (někdy za určitých podmínek) něco. Dárce neočekává žádnou přímou reciprocitu. Kdežto u sponzoringu jde o zcela jasný komerční vztah, v rámci kterého zadavatel (sponzor) objednává svoji reklamu u poskytovatele (NNO). Jde tedy o reciproční vztah.

3.4 Fundraising

Fundraising se začíná skloňovat ve stále více pádech. Přitom je velmi pravděpodobné, že tento nepřilíh libozvučný termín zůstane v češtině i v mnoha dalších jazycích součástí občanského sektoru. Jednoslovné české synonymum, které by se navíc dalo použít i jako přídatné jméno a slovní základ pro označení osoby, jež se oborem zabývá, zkrátka doposud nikdo nevymyslel a termín mezitím zdomácněl do takové míry, že se nový asi nejspíš ani nevymyslí.

Pod slovem fundraising se skrývá obor zahrnující různé metody a postupy, jak získat finanční a jiné prostředky na činnost organizací občanské společnosti. Je to také „věda“ o tom, jak přesvědčit druhé, že vaše organizace dokáže řešit důležité problémy a že je potřebnou součástí společnosti. V neposlední řadě se také jedná o nástroj, jehož pomocí lze druhé inspirovat k dobrým skutkům, přesvědčit je, že peníze nejsou všechno a dát jim možnost darovat i svůj čas, zájem a důvěru.

Fundraising ani zdaleka není jen o penězích, místech a způsobech jak je sehnat. Je to soubor činností, který prolíná napříč udržitelnou existencí organizací občanské společnosti. Je na čase, aby přestal být vnímán jako okrajové, nutné zlo, které organizace musí podstupovat, aby se mohly věnovat důležitějším a užitečnějším věcem. Jeho zajištění vyžaduje strategické plánování a důsledné provázání s činnostmi organizace či více organizací. Je potřeba, aby počítal s měnícími se vlivy okolí a pružně na ně reagoval. K tomu je nutné získávat a vyhodnocovat dostupné informace a uvážlivě předvídat budoucí kroky a trendy. Stěžejní je správný výběr potenciálních dárců a skupin dárců a následná dlouhodobá práce s nimi. Nesmírně významná je také správná volba systému řízení a personálního zajištění jednotlivých oblastí fundraisingu. Každá organizace, která se chce fundraisingem vážně zabývat, musí mít vyjasněné právní uspořádání, srozumitelné poslání, cíle a průhledné systémy financování jednotlivých činností. Zároveň se musí rozhodnout, od koho a za jakých podmínek podporu přijme a jak s ní naloží.

[1]

4 Charakteristika a analýza financování vybrané neziskové organizace

Následující kapitola je věnována menšímu občanskému sdružení, na které je díky novému občanskému zákoníku již pohlíženo jako na spolek. Budou popsány nezbytné kroky, které jsou s touto změnou spojeny, a bude provedena analýza financování za období od roku 2010 – 2014.

4.1 Základní informace

Název:	Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých
Zkratka:	ASH - DOM
Sídlo:	Jistebník, Kulturní dům č. 400, 742 82
IČ:	68344201
Právní forma:	Spolek
Datum vzniku:	25. 9. 1998
Spisová značka:	L 4124 vedená u Krajského soudu v Ostravě
Webové stránky:	www. hudba – jistebnik. cz
Počet členů:	103

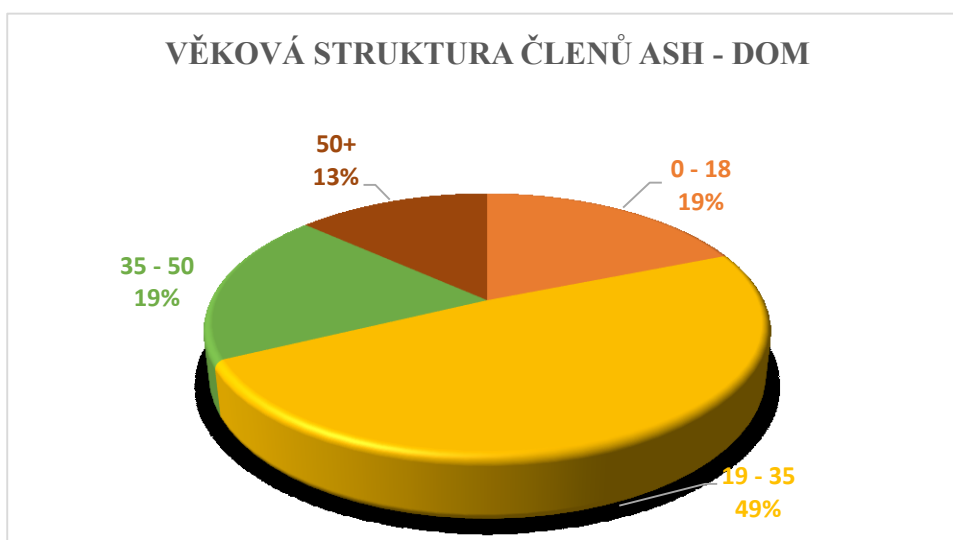
4.2 Vznik, historie a současnost

V roce 1947 byl založen školní dechový orchestr učitelem Jaromírem Chvostkem, který je následně doplněn staršími hráči a založen orchestr dospělých. Orchestr postupně dosahuje dobrá hodnocení na soutěžích krajského významu. V roce 1971 znovu založen žákovský orchestr učitelem Františkem Šustkem a později přeměněn na dechový orchestr mladých. V roce 1980 se stává vedoucím a dirigentem orchestr Jiří Halata. Od roku 1989 se orchestr přejmenoval na Amatérské sdružení hudebníků – dechový orchestr mladých Jistebník. Orchestr se zúčastňoval mnoha přehlídek dechových orchestrů mladých v Pavlovicích u Přerova, Dolním Benešově, Příboru, nebo v Bílovci. Sám pořádá okresní přehlídky dechových orchestrů mladých „Zlatá trumpetka“ v Jistebníku. Vystupuje také v zahraničním Polsku, Maďarsku či Německu, kde na soutěži dechových orchestrů vyhrává 1. místo v kategorii

koncertních skladeb. Oficiálním občanským sdružením se orchestr stal 25. 9. 1998. Od roku 2002 je dechový orchestr Jistebník členem Sdružení dechových orchestrů ČR a od roku 2004 členem Svazu hudebníků České republiky. Dále s dechovým orchestrem mladých Jistebník spolupracují a také vystupují zpěváci p. Ivana Knapová, p. Svatava Nováková a p. Jiří Kokeš. Od roku 2004 spolupracuje orchestr se souborem mažoretek „Krokodýl“ z Ostravy – Dubiny a v roce 2008 několika zahraničními zájezdy byla zahájena spolupráce s mažoretkami Panenky z Hranic. V současné době orchestr vede dirigent Petr Habernal, dalšími dirigenty jsou Martin Malěř a Jan Lubojacký.

V současné době má orchestr 103 členů. Věkové struktury členů si lze povšimnout na Obr. 4.1, kde je zřetelné, že téměř polovinu orchestru zastupují lidé ve věkovém rozmezí 19 – 35 let. Naopak nejmenší zastoupení představují lidé, kterým je více než 50 let. Posláním a cílem spolku je získávat mládež pro její hudební vyžití a výchovně působit na její společenské vystupování nejen v orchestru, ale také i na veřejnosti a zabránit tak působení nepříznivých vlivů okolí na jejich výchovu. Cílem je tyto mladé lidi získávat a rozvíjet jejich schopnosti pro dnes opomíjený hudební žánr – hudbu koncertního a poslechového charakteru. Dále pořádat pravidelné koncerty, vystupovat na společenských akcích a zúčastňovat se přehlídek dechových orchestrů.

Obr. 4.1 Věková struktura členů ASH - DOM

Zdroj: vlastní zpracování podle poskytnuté interní evidence členů orchestru

4.3 Právní úprava

Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých byl občanským sdružením do 31. 12. 2013. Následující den vstoupil v účinnost nový občanský zákoník, díky kterému se automaticky na všechny sdružení začalo pohlížet jako na spolky. Aby se však sdružení opravdu spolkem stalo, musí udělat následující úkony.

Stanovy

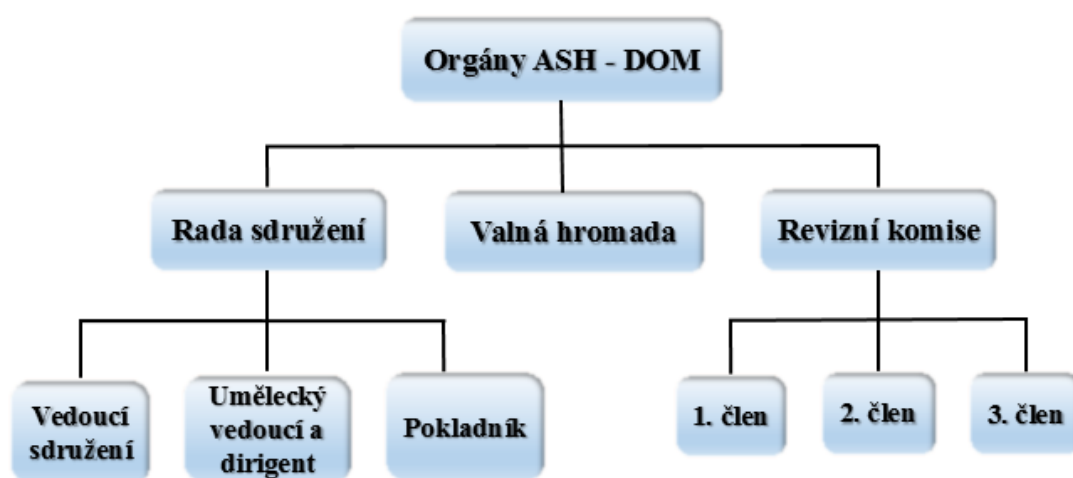
Současné stanovy ASH – DOM, které tvoří přílohu č. 5, jsou podle autora neaktuální, a proto byl v rámci této bakalářské práce **vytvořen návrh** stanov nových, které tvoří přílohu č. 6. Autor se snažil co nejvíce ze současných stanov ponechat a pouze doplnit potřebné informace, aby nové stanovy byly aktuální a v souladu s NOZ. První změnou bylo převedení současných stanov do elektronické podoby, jelikož doposud byly k dispozici pouze v podobě tištěné. Následovalo vytvoření šablony a patnácti článků, které nové stanovy budou obsahovat. První článek obsahuje oznámení, že se nejedná o spolek nový, pouze o občanské sdružení, které mění svou právní formu. V druhém článku se oznamuje změna názvu a ve třetím článku se uvádí nezměněné sídlo. Čtvrtý článek uvádí, co stanovy obsahují a kde jsou uloženy, tedy v sídle organizace. V pátém článku jsou vypsány cíle, poslání a principy spolku, které jsou v celé své podobě převzaty ze současných stanov, až na změnu slova „využití“ na „vyžití“ na přání orchestru. Tento účel organizace je ve stanovách spolků povinný podle § 218 NOZ. Šestý článek slouží k popsání cílů hlavní činnosti v návaznosti na článek předcházející. Další povinnou položku tvoří článek sedm a osm, jelikož se zde popisuje členství, práva a povinnosti členů. Tyto články byly doplněny ze současných stanov, jelikož mají specifický charakter. Členské příspěvky popisuje článek devět a od desátého po čtrnáctý článek se lze dozvědět více o organizační struktuře spolku, kterou autor oproti současnosti změnil. Smysl a náplň orgánů byla zachována, byly však hlavně pozměněny jejich názvy. V předposledním čtrnáctém článku se pojednává o hospodaření celku a nakládání s jejím majetkem a v závěrečném patnáctém článku se popisuje zánik spolku a jeho případné následky.

Hlavní nedostatek autor shledává v současných stanovách v **neurčení statutárního orgánu**, který podle § 218 zákona č. 89/2012 Sb., musí být určen, a proto v navržených stanovách určil jako statutární orgán Výbor, který má 3 členy, jak lze vidět na Obr. 4.3. Dále se současné stanovy zmiňují o Ministerstvu vnitra v Praze v souvislosti s oznámením skutečnosti o ukončení činnosti nebo v závěrečných ustanoveních. V navržených stanovách

Ministerstvo vnitra již není, jelikož se veškeré změny nově hlásí rejstříkovému soudu podle sídla organizace.

Na následujícím Obr. 4.2 jsou vyobrazeny orgány ASH – DOM, které platí podle současných stanov. Valná hromada je nejvyšším orgánem a Rada sdružení poté orgánem výkonným. Vedoucí a umělecký vedoucí reprezentují sdružení na veřejnosti a mohou se vzájemně zastupovat. Ve stanovách ovšem **není uvedeno, kdo je statutární orgán** a kdo má právo jednat za spolek navenek.

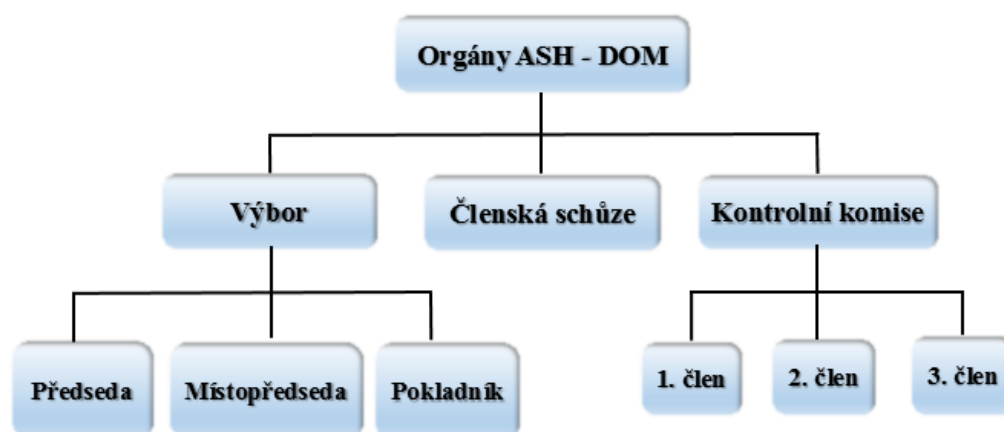
Obr. 4.2 Současné orgány ASH – DOM

Zdroj: Příloha č. 5, vlastní zpracování

Na Obr. 4.3 jsou vyobrazeny orgány podle navrhovaných stanov autorem. Radu sdružení autor přejmenoval na Výbor, který **je zároveň statutárním orgánem**. Tento statutární orgán tvoří předseda, který je oprávněn za spolek jednat navenek. Při podepisování se k názvu spolku připojí podpis předsedy a dalšího člena výboru. Vedoucí sdružení tedy je v novém návrhu předseda a z uměleckého vedoucího a dirigenta se stal místopředseda. Pokladník zůstal pokladníkem a třetím členem výboru. Valnou hromadu autor přejmenoval na Členskou schůzi, která je zároveň nejvyšším orgánem spolku a je svolávána nejméně jednou za rok podle § 248 zákona č. 89/2012 Sb.,. Revizní komise se přejmenovala na komisi kontrolní podle § 262 NOZ a stále by měla 3 členy, které blíže specifikují navržené stanovy.

Obr. 4.3 Navrhované orgány ASH - DOM

Zdroj: Příloha č. 6, vlastní zpracování

Název

Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých musí do konce roku 2016 změnit svůj název a do konce roku 2017 změnit své stanovy. Jelikož se návrh na změnu názvu podává současně se stanovami, bylo by nejlepší udělat všechny změny najednou. Pro změnu názvu stačí v nových upravených stanovách dopsat za název organizace spolek, zapsaný spolek nebo jen doplnit zkratku z. s.

Veřejný rejstřík

Podle NOZ je také potřeba doplnit informace v novém spolkovém rejstříku přes sbírku listin. Je potřeba podat **Návrh na zápis změn zapsaných údajů spolku do veřejného rejstříku**. Tento návrh se podává u příslušných rejstříkových soudů, v tomto případě u rejstříkového soudu v Ostravě. Návrh se vytváří vyplněním formuláře, který je dostupný pouze v elektronické podobě a to na stránkách ministerstva spravedlnosti. Po interaktivním vyplnění lze formulář do počítače stáhnout, uložit a následně vytisknout. Vytisknutý návrh musí podepsat všichni navrhovatelé a tyto podpisy je potřeba poté úředně ověřit. Mezi další dokumenty, které se společně s návrhem na zápis změn posílají rejstříkovému soudu, patří průvodní dopis (příloha č. 7), nově schválené stanovy spolku (příloha č. 6), zápis ze schůze spolku s rozhodnutím změny stanov a jmenováním členů statutárních orgánů spolku, včetně listiny přítomných (příloha č. 8), čestné prohlášení všech členů statutárního orgánu o způsobilosti být

členem statutárního orgánu a podpisový vzor (příloha č. 9), a souhlas s umístěním sídla spolku s úředně ověřeným podpisem vlastníka.

Do 30 dnů od podání návrhu by měl rejstříkový soud poslat usnesení o rozhodnutí. V případě, že soud vystaví usnesením souhlas o zápis nových skutečností, bude mít spolek 15 dní na odvolání, poté nové skutečnosti nabydou právní moci. Od tohoto data lze začít používat nový název spolku při komunikaci s ostatními subjekty. Tento dokument by si měl spolek pečlivě uchovat, okopírovat a nechat vystavit nové razítko s nově zapsanými údaji. [28]

4.4 Analýza financování

Tato podkapitola je věnována analýze financování vybraného spolku. Při analýze se vychází z poskytnuté evidence příjmů a výdajů v období od roku 2010 do roku 2014, které také tvoří přílohy č. 10 – přílohy č. 14 této bakalářské práce.

4.4.1 Charakteristika příjmů ASH – DOM

Při čistě neziskové povaze je ASH – DOM závislý na několika finančních zdrojích, které jsou rozděleny do 6 skupin. Tyto skupiny tvoří:

- členské příspěvky,
- příspěvky členů,
- sponzorské dary,
- dotace,
- pořádání koncertů,
- a ostatní příjmy.

Členské příspěvky hrají ve struktuře zdrojů financování spíše symbolickou roli, jelikož nikdy nepřesáhnou více než **5%** celkových příjmů orchestru. Výše příspěvku byla stanovena cenou 100 Kč do roku 2014. Od roku 2014 se tato částka zvedla na 200 Kč. Příspěvek členové platí pouze jedenkrát za rok. Tyto členské příspěvky nejsou zahrnuty v současných stanovách organizace, pouze jsou jako členské příspěvky vedeny v evidenci příjmů a výdajů. V nových navržených stanovách jsou členské příspěvky jejich součástí v článku 9 (jak lze vidět v příloze č. 5) podle § 235 NOZ. Díky navrženým stanovám by členské příspěvky nepodléhaly dani z příjmů podle § 19 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Příspěvky členů vychází z aktivit, které spolek provozuje. Několikrát ročně spolek zavítá do zahraničí, kde reprezentuje jak obec Jistebník, tak celý Moravskoslezský kraj i Českou republiku. Pokrytí těchto cest do zahraničí všem členům by bylo pro spolek neúnosné, proto si tyto cesty z určité části hradí sami členové a tvoří tak významnou částku ve financování. Pro stmelení kolektivu a nacvičení skladeb orchestr pořádá každý rok soustředění v různých rekreačních střediscích, které také financuje jen z části, zbylou část poplatku si také platí samotní členové. Tyto určité částky vybírá pokladník, který pak peníze předá účetní organizace a ta zaznamená tyto příjmy v evidenci příjmů a výdajů, buď pod názvem soustředění, nebo pod názvy jednotlivých cest do zahraničí. Tyto příspěvky členů jsou předmětem daně podle **§ 18a odst. 2** zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

V portfoliu příjmů nechybí ani **sponzorské dary**. Nabídka propagace je pro některé firmy zajímavá a součástí marketingové strategie firmy. Orchestr tuto možnost nabízí při pořádání koncertů za částku, na které se smluvní strany domluví. Jedná se ve většině případů o lokální firmy či živnostníky. Většinou se však jedná o sponzorské dary na celkovou činnost.

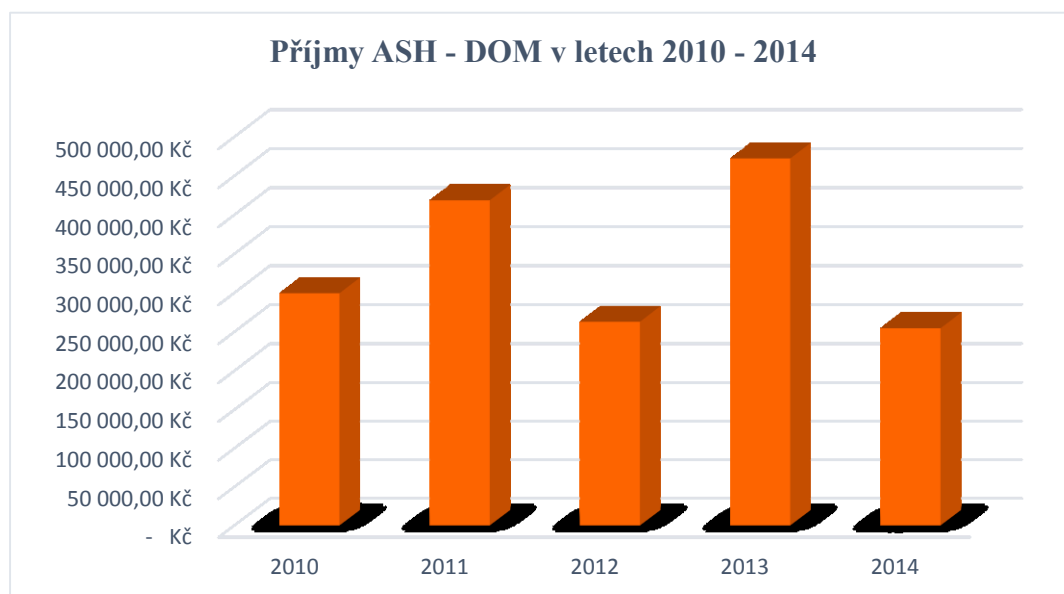
V letech 2010 – 2013 získal orchestr **dotace** pouze od obce Jistebník. V roce 2014 se spolku podařilo získat i dotaci od ministerstva kultury. Nebylo to však poprvé, jelikož v letech 2002 – 2009 orchestr získal dotace od tohoto ministerstva celkem ve výši 109 000 Kč. Potom ovšem došlo k největšímu útlumu v podobě 4 let a další dotace se povedla získat až v již zmíněném roce 2014 ve výši 20 000 Kč. Tyto dotace jsou položkou velice významnou, jelikož pokaždé zastává **prvé či druhé** místo v portfoliu zdrojů financování.

Pořádání koncertů má čistě z finančního hlediska poněkud variabilní a nejistý charakter, jelikož hlavní výnos, kterým je vstupné z těchto akcí, vždy bývá dobrovolné. Je tedy jen na návštěvnicích, jakou částkou orchestr dobrovolníků podpoří.

Do **ostatních příjmů** jsou zařazeny menší částky jako úroky, prodej oblečení, prodej CD či DVD a prodej starých nebo nepoužívaných nástrojů. Podobně jako členské příspěvky nikdy nepřesáhly hranici **6%** celku.

V následujícím Obr. 4.4 Příjmy ASH – DOM v letech 2010 - 2014 si lze prohlédnout příjmy v jednotlivých vybraných letech. V daném rozmezí spolek dosáhl největších příjmů v roce 2013 a to ve výši 472 533 Kč. Naopak nejmenší příjmy byly evidovány orchestrem v roce 2014 a to ve výši 254 825 Kč, což je téměř polovina oproti maximu z daného období.

Obr. 4.4 Příjmy ASH – DOM v letech 2010 - 2014

Zdroj: Přílohy č. 10 – č. 14, vlastní zpracování

4.4.2 Charakteristika výdajů ASH – DOM

Stejně jako příjmy lze i výdaje rozdělit do 6 skupin, které tvoří:

- oblečení,
- zájezdy,
- soustředění,
- marketing,
- koncerty,
- a ostatní výdaje.

Oblečení lze nazvat jako nedílnou součást výdajů orchestru, pokud má mít reprezentační funkci, a to především v zahraničí. Členové si na oblečení nepřispívají, mají ho však pouze propůjčené po dobu aktivního členství. Jedná se o kalhoty, vesty, košile, sukně či trika.

Funkce **zájezdů** již byla zmíněna. Jelikož se jedná o reprezentaci po celé Evropě, nejsou tyto zájezdy nejlevnější záležitostí, a tudíž spolek nechce po členech uhrazení celé částky ze svých soukromých zdrojů, ale pouze stanovené částky. Zájezdy ve všech sledovaných letech tvoří **největší výdaj**.

Stejný princip proplácení jako je tomu u zájezdů platí i pro **soustředění**, které se pravidelně většinou koná v Budišovce nad Budišovkou. Jedná se o **druhý největší výdaj**, který si klade za cíl stmelení kolektivu a nacvičení skladeb pro koncerty a soutěže.

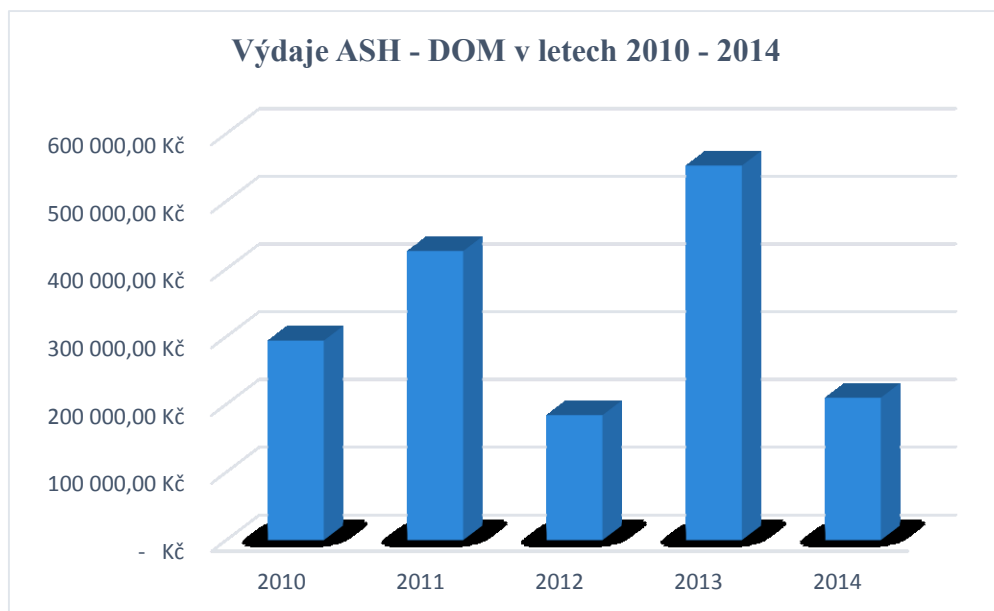
Natáčení CD, DVD, platba internetové domény, tvorba fotek, plakáty, letáky či vytvoření kalendáře, toť vše je zařazeno ve skupině **marketingu**. CD se však netočí každý rok, proto je možné vidět značné výkyvy velikosti výdajů na tuto oblast v jednotlivých letech.

Četnost **pořádání koncertů** se rok od roku liší a tím pádem i velikost výdajů na tyto akce. Každoročně se však uspořádají minimálně dva koncerty.

Mezi **ostatní výdaje** se řadí provozní režie, do které spadá poštovné, kancelářské potřeby, tonery či občerstvení výroční schůze, dále cestovné, dary nebo roční poplatek Svazu dechových orchestrů České republiky.

Celkové srovnání nákladů v letech 2010 – 2014 si lze všimnout na Obr. 4.5 Výdaje ASH – DOM v letech 2010 – 2014. Nejmenší výdaje zaznamenal spolek v roce 2012 částkou 184 202 Kč. Naopak největší výdaje ve výši 553 083 Kč nastaly hned v následujícím roce 2013.

Obr. 4.5 Výdaje ASH – DOM v letech 2010 - 2014

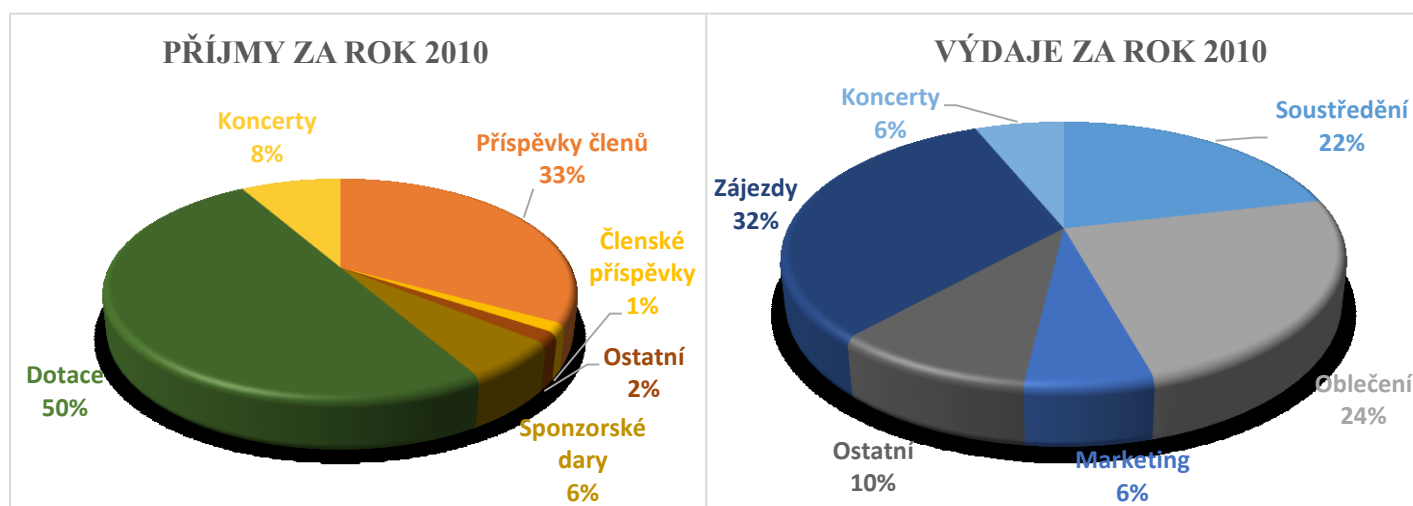
Zdroj: Přílohy č. 10 – č. 14, vlastní zpracování

4.4.3 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2010

Celkové **příjmy** v roce 2010 činily 299 707 Kč. Polovinu této částky ve výši 150 000 Kč spolek získal od obce Jistebník. Druhý největší příjem ve výši 98 937 Kč tvořily příspěvky od členů na cesty do zahraničí a soustředění. Díky dobrovolnému vstupnému z pořádaných koncertů či příspěvkem od sponzorů na tyto akce orchestr získal 24 768 Kč, což znamená 8% z celkových příjmů. Částka získána od sponzorů na provoz se vyšplhala na 17 500 Kč, a projevila se 6% účastí na celkovém příjmech. Ostatní příjmy ve výši 4 502 Kč tvořily 2% celku a na posledním místě je možné vidět na Obr. 4.6 členské příspěvky ve výši 4 000 Kč.

Celkové **výdaje** v roce 2010 činily 294 277 Kč. Jak lze vidět na Obr. 4.6, největší výdaj zaznamenal orchestr v podobě zájezdů, a to ve výši 94 500 Kč. Druhý největší výdaj ve výši 62 815 Kč byl zaplacen za soustředění. Za 71 563 Kč bylo zakoupeno oblečení a to hlavně bundy pro celý orchestr, což znamená největší výdaj na oblečení za sledované období. Částkou 28 917 Kč byly zaplacený ostatní výdaje. Organizace koncertů, hlavně v podobě pohoštění a zvučení, stála 18 174 Kč. Podobná částka byla vynaložena na marketing a to 18 308 Kč. Tímto se organizace koncertů a marketing umístili shodně na posledním místě s 6% podílem na celkových výdajích.

Obr. 4.6 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2010

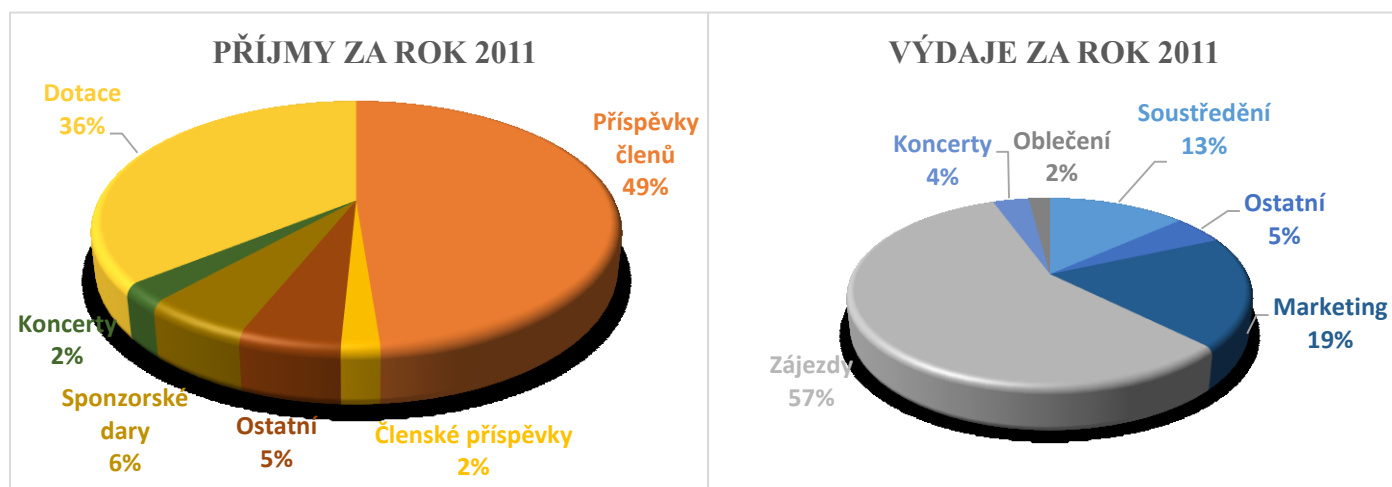
Zdroj: Příloha č. 10, vlastní zpracování

4.4.4 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2011

V roce 2011 se **příjmy** zvýšily téměř o 30% oproti roku 2010 a dosáhly tak částky 426 698 Kč. Tento nárůst souvisí s větším počtem vystoupení v zahraničí, jelikož téměř polovinu z celkových příjmů v tomto roce, přesně 204 270 Kč tvořily příspěvky členů a tím byly vyšší než dotace, což se stalo jen v roce 2011 a poté v roce 2013. Dotace byly poskytnuty opět od obce Jistebník ve stejné výši 150 000 Kč jako v roce 2010. Sponzorské dary se na celkových příjmech podílel částkou 23 500 Kč, jehož součástí byl i příspěvek za propagaci poskytovatele. Ostatní příjmy s částkou 22 272 Kč tvoří 5% příjmů. Pořádání koncertů vyneslo spolku pouze 10 391 Kč, což bylo nejméně za sledované období, a tak se ocitlo se 2% na posledním místě spolu s členskými příspěvky, na kterých se vybralo 8 400 Kč.

Přibližně jako příjmy, se i **výdaje** zvýšily téměř o 31% oproti roku 2010 a dosáhly částky 426 698 Kč. Největší výdaj ve výši 243 150 Kč tvořily cesty do zahraničí, i přes spojení s mažoretkovou skupinou z Hranic, s kterými ASH – DOM některé z těchto cest absolvoval. Marketing v tomto roce dosáhl svého maxima za sledované období, a to částky 81 712 Kč. Stalo se tak díky natáčení CD, které pokrývá více jak polovinu výdajů zahrnutých do této oblasti. Výjimečně se tak výdaj na soustředění ve výši 56 900 Kč dostal až na třetí příčku. Ostatní výdaje vzrostly na 21 377 Kč oproti roku 2010, naopak výdaj na organizaci koncertů poklesl na 14 794 Kč. Poslední místo zaujímá výdaj na oblečení ve výši 8 765 Kč, jak je možné vidět na Obr. 4.7.

Obr. 4.7 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2011

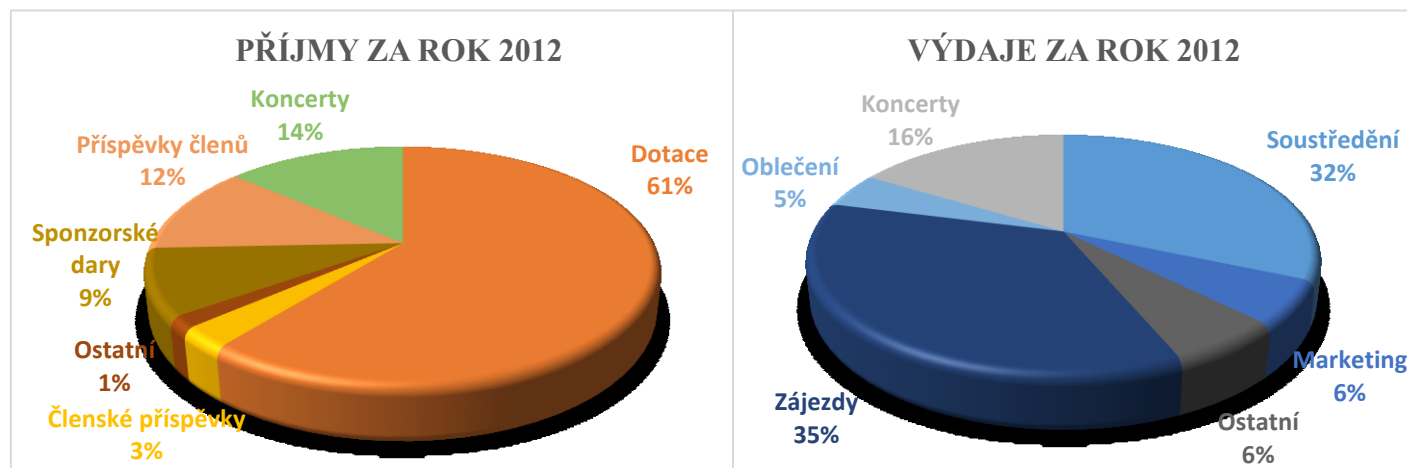
Zdroj: Příloha č. 11, vlastní zpracování

4.4.5 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2012

Celkové **příjmy** v roce 2012 činily 263 214 Kč, což znamená téměř 37% pokles oproti roku předcházejícímu. Největší příjem tvoří dotace opět od obce Jistebník ve výši 160 000 Kč, tento rok ovšem navýšené o 10 000 Kč oproti roku předchozímu. Příspěvky členů ve výši 31 600 Kč klesly oproti předchozímu roku téměř o 85 %. Naopak organizace koncertů byla z finančního pohledu nejvíce úspěšná v tomto roce, jelikož se podílela částkou 35 910 Kč na celkových příjmech. Sponzorské dary udržel vzrůstající tendenci s přispěnou částkou 24 060 Kč. Členské příspěvky byly vybrány ve výši 7 500 Kč a s částkou 4 144 Kč se na posledním místě umístily ostatní příjmy.

Celkové **výdaje** dosáhly v roce 2012 nejmenší částky za sledované období, přesně 184 202 Kč. Největší výdaj, ovšem nejnižší za sledované období, ve výši 62 300 Kč tvoří příspěvek na cesty do zahraničí. Oproti roku 2011 však tento výdaj klesl téměř o 74%. Na soustředění spolek vynaložil 56 260 Kč. Jelikož na tuto akci jezdí obdobný počet lidí, částka je také až na rok 2013 podobná. Výdaje spojené s pořádáním koncertů tvořily v roce 2012, jak si lze povšimnout na Obr. 4.8, celkem 16% celku, tedy 29 230 Kč. Za 8 398 Kč bylo dokoupeno oblečení pro členy, a to zejména vesty. Na marketing bylo vynaloženo 10 660 Kč prostředků a na ostatní výdaje 11 054 Kč.

Obr. 4.8 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2012

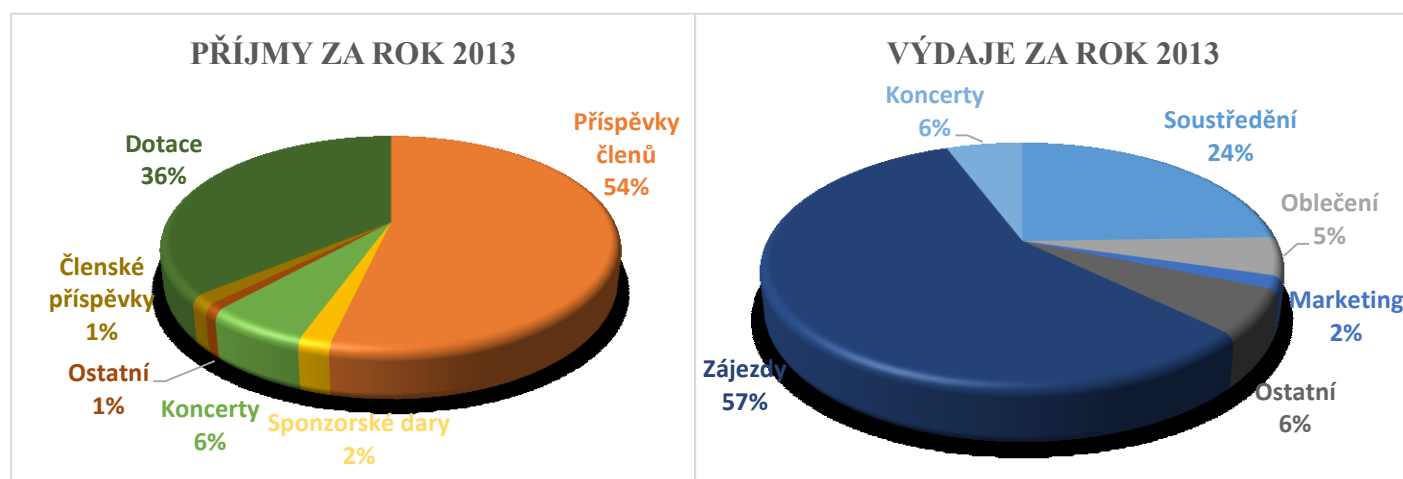
Zdroj: Příloha č. 12, vlastní zpracování

4.4.6 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2013

Nejvyšších celkových **příjmů** dosáhl spolek v roce 2013 a to částkou 472 533 Kč. Největší podíl na tomto výsledku zastávají příspěvky členů, které částkou 253 350 Kč tvoří více jak polovinu. Jak již bylo zmíněno, dotace tak zaujímají druhé místo, i přes zvýšení dotace o dalších 10 000 Kč na konečnou částku 170 000 Kč, kterou přispěla obec Jistebník. Pořádání koncertů vyneslo spolku 29 066 Kč. Oproti předešlým rokům klesl příjem ze sponzorských darů o téměř polovinu, jelikož v roce 2013 zaznamenal příjem 9 000 Kč. Ostatní příjmy ve výši 4 416 Kč a členské příspěvky, na kterých se vybralo 6 700 Kč, s 1% shodně tvoří nejmenší příjmy spolku, jak lze vidět na Obr. 4.9.

Podobně jako u příjmů v roce 2013 spolek také zaznamenal nejvyšší celkové **výdaje** ve výši 552 983 Kč. Za své členy při cestách do zahraničí zaplatil spolek 315 063 Kč, což znamená téměř 80% nárůst oproti roku 2012, kdy celkové výdaje byly nejnižší za celé sledované období. V tomto roce se výjimečně téměř zdvojnásobil výdaj na soustředění a dosáhl tak částky 135 290 Kč, což stejně jako u zájezdů bylo nejvíce za sledované období. Koupě kalhot, vest a košil se projevila ve skupině výdajů na oblečení a činila tak 28 280 Kč. Organizace koncertů byla nejdražší v tomto roce, jelikož stála 31 702 Kč. Hlavně investice do nových nástrojů se promítla v ostatních výdajích, které tvořily 33 420 Kč a skupinou, která měla nejmenší výdaje, se stal marketing s částkou 9 328 Kč.

Obr. 4.9 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2013

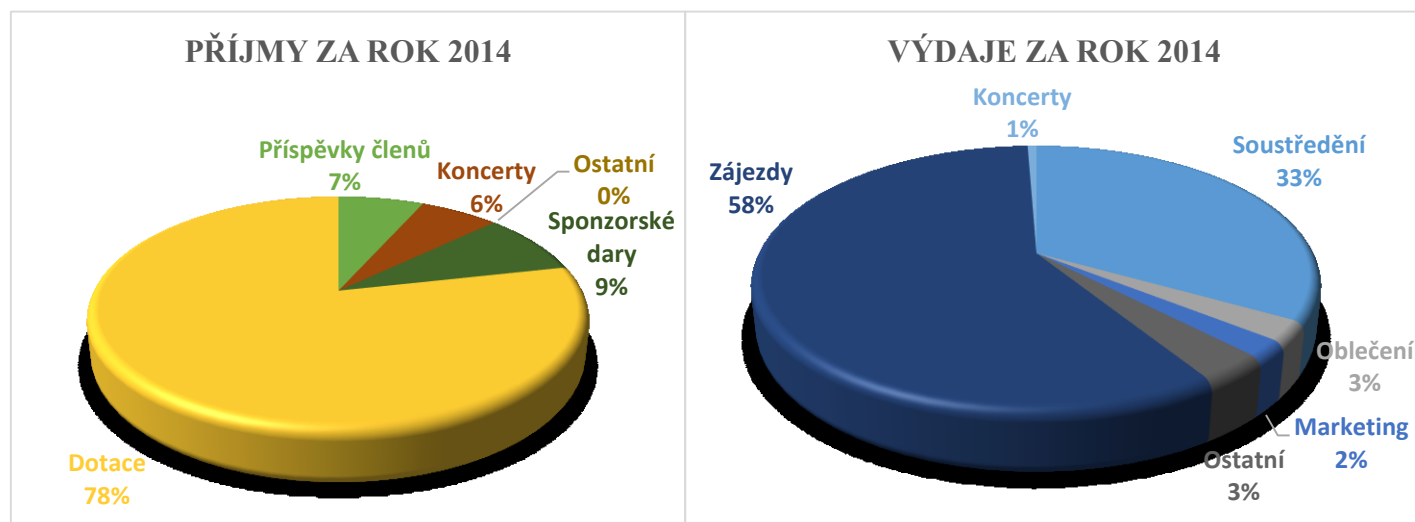
Zdroj: Příloha č. 13, vlastní zpracování

4.4.7 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2014

Nejnižší celkové **příjmy** zaznamenal orchestr v roce 2014 částkou 254 825 Kč. Jak lze vidět na Obr. 4.10, většinu těchto příjmů ve výši 78%, což znamená 200 000 Kč, tvoří dotace. Od obce Jistebník obdržel spolek dotaci ve výši 180 000 Kč a zbylých 20 000 Kč od Ministerstva kultury. V tomto roce se vybraly nejnižší příspěvky od členů na zahraniční cesty, přesně 17 000 Kč. Organizace koncertů znamenala příjem ve výši 15 820 Kč a sponzoři přispěli do celkových příjmů částkou 22 000 Kč. Podle evidence se do ostatních příjmů v roce 2014 přiřadily jen připsané úroky na běžném účtu, a tudíž tvoří 0% příjmů celku.

Celkové **výdaje** za rok 2014 činily 209 925 Kč. Jedná se téměř o 72% pokles oproti roku předcházejícímu. Stejně jako všechny předešlé roky za sledované období tvoří největší výdaj příspěvky členům při cestách do zahraničí, v tomto roce 122 425 Kč. Za soustředění spolek zaplatil 69 560 Kč s tou výjimkou, že v tomto roce si členové nic nepřispívali. Oblečení se nakoupilo ve výši 5 231 Kč a ostatní výdaje stály 7 095 Kč. Nejméně za sledované období se utratilo za marketing a organizaci koncertů. Marketing stál 4 345 Kč, což znamenalo jen nutné poplatky např. na udržení provozu webové stránky. Za organizaci koncertů orchestr zaplatil poměrně malou částku 1 269 Kč.

Obr. 4.10 Příjmy a výdaje ASH - DOM za rok 2014

Zdroj: Příloha č. 14, vlastní zpracování

4.4.8 Výsledky hospodaření ASH - DOM

Jestli vybraná organizace za sledované období hospodařila se ziskem, či ztrátou, lze vidět na Obr. 4.11, kde jsou porovnány celkové příjmy a celkové náklady za jednotlivé roky. V roce 2010 spolek hospodařil s kladným výsledkem hospodaření ve výši 5 430 Kč, jelikož příjmy a výdaje byly docela vyrovnané. O rok později se to ovšem nepodařilo a orchestr na konci roku vykazoval ztrátu -7 865 Kč. Tento záporný výsledek hospodaření byl uhrazen ze zůstatků z minulých let, které organizace měla na účtu peněžních prostředků. Na konci roku 2012 měl spolek příjmy větší než výdaje o 79 013 Kč, tato částka se tedy stala zůstatkem na účtu peněžních prostředků. V následujícím roce ovšem došlo ke ztrátě ve výši – 80 550 Kč a musela být zaplacen ze zůstatků z minulých let, hlavně z roku předešlého. V posledním roce sledovaného období organizace opět hospodařila se ziskem, a to ve výši 44 900 Kč.

Obr. 4.11 Výsledky hospodaření ASH - DOM za období 2010 - 2014

Zdroj: Přílohy č. 10 – č. 14, vlastní zpracování

4.4.9 Zhodnocení financování ASH - DOM

Strukturu celkových příjmů a celkových výdajů za sledované období od roku 2010 do roku 2014 zachycuje Obr. 4.12. Podle rozborů financování jednotlivých let v předchozím podkapitolách lze usoudit, že příjmy i výdaje jsou vzájemně propojeny a závisí na počtu cest do zahraničí, které spolek za daný rok zrealizuje. Příspěvky členů zahrnují příspěvek na soustředění a zmíněné cesty do zahraničí. Na straně příjmů tvoří 35% z celku, na straně

výdajové ovšem po sečtení 73% z celku. Jeden člen si poté za sledované období platil pouze méně než polovinu nákladů na dané akce. Každý rok ovšem jiným podílem. Např. v roce 2014 si členové na soustředění nepřispívali vůbec a spolek i tak rok ukončil se ziskem. Ačkoliv organizování koncertů nemá hlavní úmysl vykazovat zisk, za sledované období se to orchestru podařilo a tato činnost vynesla spolku celkem 20 786 Kč za celé sledované období.

Celkové příjmy za sledované období činily 1 709 111 Kč. Spolku se podařilo získat **cizí zdroje** ve výši 926 060 Kč, což znamená **54%** z celkové sumy. Dotace tvořily většinu těchto zdrojů a téměř polovinu celkových příjmů. Tento příjem byl za celé sledované období stabilní, dokonce se postupně zvyšoval až o 30 000 Kč. Od Ministerstva kultury spolek získal 20 000 Kč, od obce Jistebník poté 810 000 Kč a od sponzorů spolek získal 96 060 Kč. Míra **samofinancování** spolku za sledované období dosáhla **46%**. Samofinancování tvoří příspěvky členů ve výši 605 157 Kč, příjmy z organizace koncertů ve výši 115 955 Kč, členské příspěvky ve výši 26 600 Kč a ostatní příjmy ve výši 35 339 Kč.

Celkové výdaje dosáhly za sledované období výše 1 662 835 Kč. Největší položkou se staly příspěvky členům na reprezentaci v zahraničí ve výši 838 388 Kč. Další příspěvky členům, ovšem na soustředění tvořily výdaj ve výši 380 825 Kč. Na kolísavou oblast marketingu bylo vynaloženo 124 353 Kč a spolek zakoupil oblečení v hodnotě 122 237 Kč. Uspořádání všech koncertů v konečném součtu stálo 95 169 Kč a nezbytné výdaje na provoz a chod celého spolku stálo 101 863 Kč.

Obr. 4.12 Struktura celkových příjmů a výdajů ASH – DOM za období 2010 - 2014

Zdroj: Přílohy č. 10 – č. 14, vlastní zpracování

4.5 Účetnictví a daně ASH -DOM

Účetnictví

Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých vede jednoduché účetnictví, jelikož příjmy za žádné období nepřesahují tři milióny korun. Řídí se tak přechodným ustanovením **§ 38a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**. Spolek tedy eviduje pouze příjmy a výdaje do období, ve kterém se tyto transakce uskutečnily. K této evidenci spolek nepoužívá žádný účetní software, nýbrž příjmy a výdaje zapisuje do programu MS Excel. Tyto evidence za období 2010 – 2014 tvoří přílohy č. 10 – č. 14. Na konci roku se sestaví výkaz příjmů a výdajů, který je možné vidět sestaven za rok 2013 v příloze č. 16. V roce 2013 tento výkaz obsahoval prodej zboží, prodej výrobků a služeb, ostatní příjmy, nákup materiálu, nákup zboží a provozní režii. Také se sestaví výkaz o majetku a závazcích za dané období, který většinou obsahuje pouze stav peněz v pokladně a na účtu peněžních prostředků. Tento výkaz za rok 2013 je možné vidět v příloze č. 17. Účetní závěrka na konci roku sestavována není, jelikož se provádí jen uzavírání účetnictví, které spočívá v zjištění výsledku hospodaření díky již zmíněnému výkazu příjmů a výdajů.

Vnitřní předpisy upravující účetnictví a celý chod organizace obsahují pouze stanovy. Výroční zprávu orchestr sestavuje za každý kalendářní rok. Jak tato výroční zpráva spolku vypadá, je možné vidět v příloze č. 15, která je sestavena za rok 2014. V úvodu orchestr uvádí, kolik měl za aktuální rok členů. Následuje výčet a popis všech akcí, kterých se spolek za celý rok zúčastnil, kde se všude prezentoval. Poté následuje zhodnocení činnosti a poslání a nakonec poděkování spolku jak členům, tak hlavně sponzorům. Tuto výroční zprávu poté orchestr rozesílá členům, a hlavně již zmíněným sponzorům. ASH – DOM nemá povinnost zveřejnit výroční zprávu podle **§ 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, jelikož není zapsán do obchodního rejstříku a ani to nestanoví zvláštní právní předpis.

Daně

Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých je daňovým poplatníkem podle **zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů**. Ve sledovaném období ovšem spolek na konci roku hospodařil se ztrátou nebo velice malým ziskem, tudíž mu žádná daňová povinnost nevznikla. Na následujícím Obr. 4.13 je vyobrazeno, jak se základ daně upravoval v roce 2012, kdy orchestr na konci roku vykazoval zisk 79 013 Kč. Od zisku 79 013 Kč se podle **§ 34** zákona č. 586/1992 Sb., odečetla ztráta z roku 2011, která činila 7 865 Kč. Výsledný základ daně představoval 71 148 Kč. Daň ve výši 19% poté činila 13 518 Kč. Tuto daň ovšem orchestr neplatil, jelikož využil možnosti si základ daně snížit podle **§ 20 odst. 7** stejného zákona. Tuto daňovou úsporu spolek použil ke krytí nákladů hlavní činnosti.

Obr. 4.13 Výpočet daně za rok 2012

Výpočet daně za rok 2012	
ZD snížený o § 34	71 148,00 Kč
Daň bez slevy	13 518,00 Kč
Výpočet snížení 30% ze ZD	21 344,00 Kč
Skutečně odečtená částka od ZD	71 148,00 Kč
Snížený ZD	0,00 Kč
Daň	0,00 Kč
Daňová úspora	13 518,00 Kč

Zdroj: Příloha č. 12, vlastní zpracování

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo obecně představit neziskové organizace z právního pohledu, účetnictví, daní a financování a vše následně prakticky přiblížit na vybrané neziskové organizaci. Dále co nejvíce usnadnit vybrané neziskové organizaci s přechodem od občanského sdružení na spolek kvůli novému občanskému zákoníku a nakonec provést analýzu financování spolku v letech 2010 – 2014. Pro tento účel byla vybrána nestátní nezisková organizace Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých Jistebník.

První část práce byla pouze teoretická. V druhé kapitole bylo přiblíženo současné právní prostředí a změny, se kterými se musí bývalá občanská sdružení vypořádat a jaké kroky musí učinit, aby nabyla plnohodnotnou právní formu spolku. V rámci této právní úpravy bylo definováno občanské sdružení a spolek a poukázáno na rozdíly v oblasti založení, stanov, činnosti a hospodaření, organizaci nebo zániku daných organizací. Následující část nebylo potřeba rozlišovat na občanské sdružení a spolek, jelikož byla věnována účetnictví a následně zdaňování těchto poplatníků, pro která v daných oblastech platí stejná pravidla. Třetí kapitola byla věnována možným způsobům získání finančních zdrojů pro organizace, jak v oblasti samofinancování, tak zdrojů cizích.

Druhá část práce je zaměřena na Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých Jistebník, kterým se zabývá celá čtvrtá kapitola. V úvodu byly uvedeny základní informace o organizaci, následovalo popsání vzniku spolu s historií a důležitými mezníky. Důležitá je pro spolek právní úprava, jelikož od chvíle, kdy nový občanský zákoník vstoupil v účinnost, organizace zatím nepodnikla žádný z povinných kroků. Proto se nejprve tato podkapitola věnuje současným stanovám spolku a zároveň byl autorem vytvořen návrh stanov nových, které jsou více aktuální, než ty současné a v souladu s již zmiňovaným novým občanským zákoníkem. Největší problém současných stanov je v neurčení statutárního orgánu, který má právo za organizaci jednat navenek a také odkazování na Ministerstvo vnitra, u kterého by měly být případné vzniklé změny hlášeny. Jak již bylo uvedeno, Amatérské sdružení hudebníků dechový orchestr mladých bude povinen uskutečnit kroky spojené s novým občanským zákoníkem, aby mohl fungovat dále podle platné legislativy. Neměl by však tyto změny nechávat na poslední chvíli. Na doporučení autora by měl spolek svolat valnou

hromadu, na které se odsouhlasí nové stanovy, vytvoří se zápis ze schůze s rozhodnutím změny stanov a jmenováním členů statutárních orgánů spolku, včetně listiny přítomných, a všichni členové statutárního orgánu podepíší čestné prohlášení o způsobilosti být členem statutárního orgánu. Až bude mít spolek všechny potřebné dokumenty, měl by postupovat podle podkapitoly 4.3 a od všech těchto dokumentů také vytvořit kopii a uložit v sídle spolku.

Analýza financování vybrané organizace byla provedena v letech 2010 – 2014 na základě evidencí příjmů a výdajů v těchto letech. V první řadě byly charakterizovány příjmy a výdaje a graficky znázorněn jejich průběh za dané období. Byla také provedena analýza financování v jednotlivých letech zvlášť a nakonec metodou komparace zhodnoceny výsledky hospodaření. V oblasti financování si dle názoru autora orchestr vede poměrně dobře, jelikož jeho míra samofinancování dosahuje 46% v letech 2010 - 2014. Podle výročních zpráv má organizace několik pravidelných sponzorů a v některých letech také pár nahodilých. Podle evidence příjmů a výdajů v roce 2011 (příloha č. 11) získal orchestr od sponzorů peníze za jejich propagaci. Stalo se to ovšem pouze v roce 2011. Orchestr by se mohl pokusit na oblast sponzorských darů zaměřit. Oslovit lokální firmy v oblasti Jistebníku formou e-mailu, ve kterém by orchestr nabídl dané firmě spolupráci. Pro oslovenou firmu by spolupráce znamenala jejich zviditelnění na akcích pořádaných orchestrem a za tuto propagaci by orchestr požadoval buď sponzorský finanční dar, nebo hmotné dary, které by se daly využít v běžném provozu, nebo na zmíněných akcích pořádaných orchestrem. Jak by tento e-mail mohl vypadat lze vidět v příloze č. 16. Pokud by oslovené firmy na e-mail nezareagovaly, bylo by potřeba do dané firmy zavolat s odkazem na poslaný e-mail. Pokud by firma i nadále neprojevila zájem, není potřeba to v krátké době zkoušet vícekrát. Naopak při kladné odezvě je potřeba s firmou udržovat kontakt, minimálně pozívat sponzora na všechny konané akce, posílat přání do nového roku a při každém nově natočeném CD sponzorovi jedno poslat. Konec praktické části je zaměřen na účetnictví a daně, kde je vymezeno, jaké účetnictví orchestr vede a jak si v případě vyššího zisku snižuje daňovou povinnost v souladu s platnou legislativou.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

- [1] KOLEKTIV AUTORŮ. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9
- [2] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
- [3] SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. Účtová osnova, České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace) – 187 postupů účtování. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 344 s. ISBN 978-80-7263-728-7.
- [4] URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. Účetnictví nevýdělečných organizací A. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Právní předpisy

- [5] Vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví.
- [6] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [7] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [8] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [9] Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- [11] Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
- [13] Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví
- [14] České účetní standarty č. 401 – č. 414 pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání

Elektronické publikace

- [15] NEZISKOVKY.CZ. *Statistika počtu neziskových organizací*. Neziskovsky.cz [online]. [cit. 2014-12-10]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/stat_NNO_tabulka_1990_2013_619.pdf
- [16] DEVEROVÁ, Lenka. Je nový občanský zákoník šance nebo hrozba? *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2012, č. 5, s. 8. ISSN 1803-8824 [cit. 2014-12-20]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/SN_5-12_384.pdf
- [17] MERUNKOVÁ, Jana. Najdi leadera a nech to na něm. *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2013, č. 6, s. 4. ISSN 1803-8824. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/SN_6_2013_web_522.pdf
- [18] VÍT, Petr. Některé právní limity činnosti spolku podle nového občanského zákoníku. *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2013, č. 8, s. 15. ISSN 1803-8824. [cit. 2014-12-29]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/SN_8_2013_web_538.pdf
- [19] VÍT, Petr. Neziskové organizace po 1. lednu 2014. *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2014, č. 3, s. 15. ISSN 1803-8824. [cit. 2015-01-10]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/svetneziskovek3_full_597.pdf
- [20] VÍT, Petr. Obecná úprava právnických osob v novém občanském zákoníku. *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2014, č. 4, s. 12. ISSN 1803-8824. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/SN_04_velke_606.pdf
- [21] VÍT, Petr. Občanská sdružení – spolky po 1. lednu 2014. *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2014, č. 5, s. 13. ISSN 1803-8824. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/SN_5-2014_629.pdf
- [22] VÍT, Petr. Pobočné spolky. *Svět neziskovek* [online]. Roč. 2014, č. 12, s. 16. ISSN 1803-8824. [cit. 2015-1-29]. Dostupné z:
http://www.neziskovsky.cz/sdata/SN_12_766.pdf
- [23] ANNOJMK. *Průvodce novým občanským zákoníkem pro NNO* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z:
<http://www.annojmk.cz/sites/all/files/pravni-poradenstvi/pruvodce-novym-obcanskym-zakonikem-pro-nno-2014.pdf>
- [24] HÁJKOVÁ, Alena. Teoretické minimum k úpravě poměrů občanských sdružení od účinnosti nového občanského zákoníku. *CRDM* [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z:
<http://crdm.cz/download/predpisy/CRDM-Manual-NOZ.pdf>

- [25] OBEC JISTEBNÍK. *Závěrečný účet obce Jistebník za rok 2013* [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupné z:
<http://www.jistebnik.cz/dokumenty/2337-zaverecny-ucet-obce-jistebnik-za-rok-2013.pdf>
- [26] HYÁNEK, Vladimír, ŠKARABELOVÁ, Simona a ŘEŽUCHOVÁ Markéta. Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů. *Centrum pro výzkum neziskového sektoru* [online]. [cit. 2015-03-19]. Dostupné z:
http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/135-scan19-rozbor-metody-problemy-reseni.pdf
- [27] Koncepce zveřejňování výročních zpráv neziskovými organizacemi. *Centrum pro výzkum neziskového sektoru* [online]. [cit. 2015-04-20]. Dostupné z:
http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/133-scan82-koncepce-zverejnovani-vz-no.pdf
- [28] JAKOUBEK, Kamil. Jak vytvořit návrh na zápis změn zapsaných údajů do veřejného rejstříku spolků. *Stráž myslivosti* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:
<http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/Aktuality/Jak-vytvorit-navrh-na-zapis-zmen-zapsanych-udaju-d>
- [29] Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013. *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z:
<http://www.vlada.cz/assets/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/Rozbor-financovani-nestatnich-neziskovych-organizaci-z-verejnych-rozpocet-v-roce-2013.pdf>

Seznam zkratk

DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská Unie
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MK	Ministerstvo kultury
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MZ	Ministerstvo zemědělství
NNO	Nestátní neziskové organizace
NO	Neziskové organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
NUTS II.	Územní jednotky – sdružené kraje
OS	Občanské sdružení
SNO	Státní neziskové organizace
ÚV ČR	Úřad vlády ČR
VPS	Všeobecná pokladní správa
ZOK	Zákon o obchodních korporacích

Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. 5. 2015

Macháčová

.....
Petra Macháčová

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2013
- Příloha č. 2 Vývoj objemu dotací poskytnutých NNO v letech 2007 až 2013 dle rozpočtů
- Příloha č. 3 Vývoj objemu dotací poskytnutých NNO v letech 2009 až 2013 dle odvětví
- Příloha č. 4 Poskytnuté neinvestiční transfery neziskovým organizacím v roce 2013 obce Jistebník
- Příloha č. 5 Současné stanovy ASH - DOM
- Příloha č. 6 Navrhované nové stanovy ASH - DOM
- Příloha č. 7 Průvodní dopis
- Příloha č. 8 Zápis z členské schůze spolku s rozhodnutím změny stanov a jmenováním členů statutárních orgánů spolku
- Příloha č. 9 Čestné prohlášení všech členů statutárního orgánu o způsobilosti být členem statutárního orgánu a podpisový vzor
- Příloha č. 10 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2010
- Příloha č. 11 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2011
- Příloha č. 12 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2012
- Příloha č. 13 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2013
- Příloha č. 14 Příjmy a výdaje ASH – DOM za rok 2014
- Příloha č. 15 Výroční zpráva ASH – DOM za rok 2014
- Příloha č. 16 Navržený e-mail pro potencionální sponzory
- Příloha č. 17 Výkaz příjmů a výdajů
- Příloha č. 18 Výkaz o majetku a závazcích